ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat: Dr. STAUBER JANOS

ARAD, ANUL 54. No. 210. 1939. szeptember 16., szombat.

Redactor responsabil: SZ. JAKAB GÉZA

Proprietară: Societatea Anonima pt. editura ziarului Aradi Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1—1938. Trib. Arad.

A nyugati „csend"

Irta: Parragi György

Minden ajkon az a kérdés lebeg, hogy miért van szélcsend a nyugati arcvonalon, mi ennek az oka, vajjon ezt csak katonai indokok magyarázzák, vagy talán mögötte diplomáciai és taktikai okok is szerepelnek. Azok után, hogy a közös angol—francia haditanács Párisban megbeszélést tartott, amelyen maga Chamberlain miniszterelnök is résztvett, világossá teszi, hogy a nyugati front ezidő szerint való szélcsendjét kizárólag katonai motivumokból lehet magyarázni. Egyik fél sem akarja elkövetni az 1914. évi háborubán elkövetett hibáját. Lássuk tehát ezeket a katonai indokokat.

A várt francia offenziva nemcsak azért nem indult eddig meg, mert őrültség volna ugyszólván puszta kézzel nekimenni a Siegfried-vonal beton „Bunker"-jeinek, mély aknamezőinek, hanem azért is, mert a franciák nem akarnak beleesni Joffrenak abba a hibájába, hogy a háboru első heteiben nekidobta a francia hadsereg szine-virágát a német gépfegyverek tüzének, ugyhogy a legjobb francia állomány pár hét alatt 300.000 halottat vesztett, akik a Marseillaise-t énekelve, piros nadrágban, kék zubbonyban, szuronytszegezve rohamozták meg a masszivan kiépitett német állásokat és ezzel tábornokaik a biztos halál torkába rohamoztatták őket.

Az ilyen satanovi Froreich-féle halálgalopok kora a nyugati fronton lejárt. (Keleten a lengyel lovasdandárok viszont annál inkább belementek ilyen hősien halálraszánt rohamokba.) A francia hadvezetőségnek mindenekfölött szem előtt kell tartania ennek az uj háborunak legfőbb szabályát: kiméln kell az embert. Mert a másik fronton ember bőségesen van, viszont Franciaországnak nem szabad fölöslegesen hullatnia a saját vérét. A háboru előreláthatólag hosszu lesz és ugy Franciaországnak, mint Angliának létérdeke, hogy ez az uj háboru elsősorban anyagháboru legyen és ne vérháboru. Mert anyag — nyersanyagot értve ezalatt: olajat, municiót, harcigépeket — a nyugati hatalmaknál van bőven, vér azonban csak korlátozott mértékben. A franciák előtt ebben az uj háboruban nem lehet mértékadó a mult háborunak az a cinikus, de akkor bevált mondása: az olaj fontosabb, mint a vér, tehát inkább az olajjal kell takarékoskodni, mint a vérrel. Ezuttal a nyugati hatalmaknak az olajjal kell kipótolniok a hátrányukra mutatkozó vértszintkülönbséget.

Egy másik francia-angol tapasztalat az elmult világháboruból az, hogy a háborut nem szabad tul extenziv fronton viselni. És ennek a tapasztalatnak lehet főrésze abban is, hogy a nyugati hatalmak az arany és ólomgolyókon kivül más támogatásban, tehát csapat-támogatásban nem részesitették eddig a lengyeleket. Mert mit mutatott a világháboru? A professzionista katonák szakvéleményével, intésével és figyelmeztetésével szemben főleg az angol kormány polgári tagjainak, legelsősorban Wintson Churchill és Lloyd George miniszterelnök unszolására az antant-hatalmak elkövették azt a sulyos hibát, hogy egyszerre öt fronton forgácsolták szét haderejüket. Churchill volt az, aki kierőszakolta a nagy kudarccal és sulyos veszteségekkel járó Dardanella-akciót. A mellékhadszintereken emberfecsérlés folyt az antant részéről. Lloyd George ezt a szétforgácsolást még azzal is fokozni kivánta, hogy az olasz frontra akarta beledobni a nyugati front haderejének egy részét, hogy a monarchiát igy különbékére kényszeritse.

A katonailag dilettáns politikusok hibáit ezuttal ki akarják kerülni a francia és angol katonák. A háboru tempóját nem Churchill és nem Daladier fogják diktálni, hanem Gamelin és Ironside.

Hogy e gondolatmenet helyes, azt ellenőrizhettük a francia kormány félhivatalos lapjának, a francia vezérkarhoz közelálló Petit Parisien-nek azóta megjelent cikkével. A lap utal arra, hogy mig a világháboru már kezdetben „mozgó háboru" volt, addig most „erőditmény-háboru"-val kell sokáig számolni. Ezért felhivja a franciákat, hogy ne várjanak ezuttal olyan hadijelentéseket, mint a világháboru elején.

Még számos más okát sorolhatnánk itt fel a nyugati szélcsendnek, melyekről helyszüke és más okok miatt le kell azonban mondanunk. E cikket azonban mégis egy nemrég megjelent angol könyvre való utalással kell befejeznünk. Liddel Hart-nak, a Times világhirü katonai munkatársának, a legnagyobb angol katonai teoretikusnak „The Defence of Britain" (Nagy-Britania védelme) cimü könyvéről van szó. Ez a könyv pontosan megjósolta a nyugati fronton most követett francia—angol stratégiai módszereket. Liddel Hart könyve teoretikus részében figyelmeztet arra, hogy a defenziva a hadműveleteknek mindig az erősebb oldala. Nem a merész támadás, hanem a megingathatatlan védelem biztositja a győzelmet. Az ellenség kimeritése hozza meg az igazi győzelmet. Ezért Liddel Hart a háboru legkényesebb részének nem is a frontok véres csatáit, nekilendülő támadásait, hanem a szivós védelmet és a gazdasági, valamint a lélektani háborut tartja. A háborut tehát ő is az idegek frontján akarja megnyerni.

És ne tessék mosolyogni azon, hogy az angol bombavetők bombák helyett tizmilliószám röpcédulákat dobnak le a német városokra. Ez a „fehér háboru", a propaganda- és lélektani háboru legfontosabb fegyvere.

A lengyel haderő zömének bekeritésére törekszik a német hadvezetőség

Berlinben és Londonban számolnak azzal, hogy német győzelem esetén a Szovjet területi igényeket támaszt Lengyelorszag ellen. Heves harcok a nyugati harctéren

Kormányintézkedés a lengyel menekültek befogadásáról

Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség a következő hivatalos közleményt adta ki:

A jelenleg a bukovinai határon folyamatban lévő eseményekre való tekintettel a kormány elhatározta, hogy minden szükséges intézkedést megtesz a semlegesség szabályainak megörzésére és biztositására. Ennek megfelelően a kormány a következőképpen intézkedett:

1. A gyermekek és sebesültek megkapják román területen az emberiesség parancsa által megkivánt menedéket.

2. A határon átmenekülő felfegyverzett csapatokat, valamint katonai alakulatokat haladéktalanul lefegyverzik és külön meghatározott területet jelölnek ki számukra, ahol lakhatnak.

3. Az olyan menekült személyiségek részére, akik politikai tevékenységet fejtettek ki, ugyancsak megállapitják a kötelező lakhelyet, egyben ezeknek arra is kötelezettséget kell vállalniok, hogy tartózkodnak minden közéleti tevékenységtől.

4. A kiadott utasitások értelmében magánszemélyek, különösen azok számára, akik Galiciából menekülnek, szigoruan tilos a határ átlépése. Ezeknek az utasitásoknak keresztülvitele érdekében megfelelő karhatalomról gondoskodtak, amely Gabriel Marinescu belügyi alminiszter közvetlen felügyelete alatt áll. A karhatalom munkáját Marinescu tábornok, alminiszter, a helyszinen irányitja.

I.

A lengyel hadszintéri helyzet

London. (Rador.) A Reuter ügynökség jelenti: Ugyanakkor, amikor a lengyelek beismerik azt, hogy Kaluszynnál, Varsótól husz kilométernyire keletre véres harcok folytak le, megállapitható, hogy Németország ebben a körzetben sokkal nagyobbvonalu tervet akart megvalósitani, mint a lengyel főváros elfoglalását. Megállapitható ugyanis, hogy délkeleti és egyben délnyugati irányban megerősitések vonulnak Keletporoszországból és ezek Lemberg és Lublin között Tomasov és Ravaruska felé igyekeznek. Ennek a tevékenységnek láthatólag az a célja, hogy teljesen bezárja a Bug, a San és a Visztula folyók közötti háromszöget, amelyen belül jelenleg a lengyel hadsereg zöme tartózkodik. Ennek a haditervnek keresztülvitele, a motorizált ütegek leggyorsabb összpontositását követeli meg bizonyos helyekre. Ez a müvelet sok veszedelemmel jár, mert a hosszu közlekedési utakat könnyen megsértheti az ellenfél és az ellátásban is akadályok állhatnak be. A megfigyelők közül egyesek azt jósolják, hogy a lengyel hadsereg egyrészének sikerül majd kimenekülnie ebből a háromszögből és két oldalról támadja majd meg a németeket, amikor ez a gyürüt be akarja zárni. Jelentős lengyel csapatokat inditottak utnak, hogy Lemberget megmentsék. A németek elkeseredett kisérleteket teszneka Drohobic és a Barislav vidékén lévő petróleum mezők elérésére, a lengyelek ugyanekkor pedig minden intézkedést megtettek, hogy a szondákat szükség esetén megsemmisitsék.

A nyugati arcvonalon a franciák erőteljes nyomása láthatólag azt idézte elő, hogy a lengyelországi légihaderő egy részét nyugatra összpontositották. A francia és az angol gépek az elmult hét folyamán fontos repüléseket hajtottak végre és számos fényképet készitettek a Siegfried-vonalról.

Varsó és Lemberg ellenállása

BERLIN. A Német Távirati Iroda jelenti: A legfőbb hadvezetőség megállapitotta, hogy dum-dum golyókat használnak a német katonák ellen. Ezeket a dum-dum golyókat a munkás zászlaljak készitették. A német hadvezetőség közli, hogy a franktirőrök ellen a legszigorubb megtorlásokat alkalmazzák és a helyszinen agyonlövik őket. A Varsó elleni német hadak főparancsnoka ujabb felhivást intézett a polgári lakossághoz. Felszólitja őket arra, hogy 24 órán belül hagyják abba a har-

ot, mert ellenkező esetben megkezdődik a lengyel főváros kíméletlen bombázása a nehéz tüzérség és a repülőgépek által.

Czuma tábornok a varsói helyőrség főparancsnoka szigoru rendeletet adott ki, amelyben megtiltja a lakosságnak, hogy a német repülők által ledobott röpcédulákat elolvassák. Varsóban egyébként az élet kezd normálissá válni, amit az is bizonyít, hogy a bankok folytatják tevékenységüket és csak üzleteket is lebonyolitanak.

A Lengyel Távirati Iroda lembergi jelentése szerint a német csapatok tegnap Lemberg irányában több támadást kezdtek, azonban a lengyelek visszaverték őket. A németek 10 harci kocsit, egy páncélos gépkocsit és 11 motoros kocsit hagytak hátra. A lengyel tüzérség több német repülőgépet lelőtt, számuk még ismeretlen. A lengyel közlemény megjegyzi, hogy a polgári lakosság is hősies magatartást tanusitott a harcok során.

Bombatalálat érte a varsói pápai nuncius palotáját

Varsó. (Rador.) A Havas ügynökség jelenti, hogy a lengyel főváros védelmi parancsnoksága szeptember 14-én este 11 órakor közleményt hozott nyilvánosságra, hogy Varsó környékén általában előőrsök csatároztak. A német támadásokat visszaverték, elsősorban a gyalogság és a géphegyverek erélyes karbavetésével. Egy német harcikocsi kigyulladt, egy páncélos gépkocsit és egy légelhárító ágyut zsákmányoltak, általában az ellenség jelentős veszteségeket szenvedett, — állapitja meg a lengyel jelentés. Sok német hallott és sebesült maradt a csatatéren. Az éjszaka folyamán több munkásházat felgyujtottak a Prága külvárosban az ellenség bombái.

A németek bombázták a Prága-negyedben lévő kórházat is, egy másik bomba pedig a pápai nuncius palotájára esett.

A német repülőgépek általában csak felderitő repülésekre szoritkoztak.

Dubno, Vlodziniers és Radzimilov nyilt városokat bombákkal árasztották el a német repülőgépek. A lengyel légirajok Ravaruska—Lubica környékén bombázták az ellenséges oszlopokat. Itt két német repülőgépet lelőttek. Északon az ellenség benyomult a Narew—Biebrza folyók közötti szakaszra.

Bielovicetől nyugatra a nagy erdőségekben a lengyel csapatok ellenállnak a németek elszánt támadásának. A Bug folyó mentén az ellenség páncélos egységeinek támadását a lengyelek visszaverték. Lemberg—Kalis környékén a lengyelek megsemmisitettek egy német ezredet és egy páncélos oszlopot. Lemberg városát a német páncélos egységek és a nehéz tüzérség ismét lőtte.

A német repülők bombákat dobáltak le. A lengyel hadseregnek sikerült a támadást visszavernie. Tiz tankot és több páncélos autót zsákmányoltak a lengyelek. Lemberg környékén a légelhárító ágyuk több német bombavető gépet lelőttek.

Felvonulás Lemberg ellen

Berlin. A német haderők főparancsnoksága jelenti szeptember 14-éről: A német keleti hadsereg déli szárnya átlépte a Lemberg—lublini országutat. A Kutno körül bekeritett lengyel erők csütörtökön ujból megkisérelték, hogy áttörjenek délkelet felé, de a támadásuk meghiusult. A Visztulától keletre a német csapatok észak-kelet és dél-kelet felé közeledtek Varsó Prága nevü negyede felé. A lengyelek ellentámadási kisérleteit a német haderő itt is visszautasitotta. A német csapatok előnyomultak Breszt Litovszk irányában és az északról érkező előőrsök elérték a város erőditményeit. A város erőditményei közül többet már el is foglaltak. A Fellegvár még a lengyelek kezében van.

Gdynia teljesen a német csapatok uralma alá került. A tengeri haderő együttműködött a szárazföldi csapatokkal a harcok során és nagy része van Gdynia és a Hella félsziget elfoglalásában. A rossz idő ellenére légi haderőnk nagy eredménnyel bombázta a lengyel vasutvonalakat és pályaudvarokat és segitette a német csapatok támadásait a Putno körül körülzárt lengyel haderő ellen.

Lublin. (Rador.) A Havas-ügynökség jelentése: Négy nap óta elkeseredett kisérleteket tettek a német motoros diviziók, hogy Varsót elfoglalhassák. Most meggyőződést szerezhettek arról, hogy modern nagy városokat nem lehet motorizált csapatokkal elfoglalni gyalogsági és tüzérségi segitség nélkül. A Szlovákiából benyomult motorizált és páncélos osztagok a San és Dnyeszter között állanak. Bajor és osztrák ujoncokból alkotott alpesi hadtest megjelenése elegendő bizonyitékul szolgál arra, hogy a németek előre megfontolt szándékkal támadtak Lengyelországra. Ez a haderő, amely a Sanon átkelve Jeroszláb környékén és délen a Sanok—Lasko vonalon áll a lengyel ellenállásba ütközött és Galicia fővárosa, Lemberg ellen akar felvonulni. Három napos offenziva után a németek a Dnyeszter felső szakaszához érkeztek azzal a céllal, hogy Déllengyelországot elvágják a többi résztől. A jobb szárnyon a főerő észak és északkeleti irányban tör előre. A Lemberg elleni támadást a helyőrség a polgársággal együtt visszautasitotta. A Bug felső folyásának irányában előretörő németek komoly veszedelmet jelentenek a lengyel hadsereg szempontjából. A legutóbbi jelentések szerint ez a hadsereg igyekszik a Bug vonalat áttörni. Északon a helyzet már sokkal kedvezőbb a lengyelek szempontjából.

Németország gyors döntést szorgalmaz a keleti harctéren

Amszterdam. (Rador.) Az Allgemeen Handels blad cimü lap berlini tudósitója arra utal, hogy Németország a lehető legrövidebb időn belül felakarja számolni a keleti arcvonalat. A német hadvezetőségnek ugyanis az a célja, hogy azokat a fiatalabb korosztályokat, amelyek jelenleg a keleti fronton harcolnak, rövid időn belül idősebb korosztályokkal válthassa le és a fiatalokat a nyugati hadszintérre szállitsa.

Berlin cáfol

Berlin. (Rador.) DNB jelenti: A Pat lengyel távirati ügynökség egyik jelentése a német hadsereg óriási veszteségeiről beszél. A jelentés szerint a lengyelek eddig 13 ezer német hadifoglyot ejtettek volna, 170 páncélautót zsákmányoltak és 280 német repülőgépet leszállásra kényszeritettek. A német főparancsnokság ezzel szemben kijelenti, hogy a fenti számok a fantázia szülemányei. A valóságban ezeknek a számoknak csak egy szerény része felel meg az igazságnak. Az ilyen jelentésekkel a lengyel kormány eltitkolni igyekszik a lengyel hadsereg teljes összeomlását.

Német kézen a lengyel kőolaj-vidék

Bernből jelentik: A Havas távirati iroda a DNB-ügynökség egy jelentését továbbitja, amely szerint a galiciai német csapatok elfoglalták a drohobici, barislavi és jasloi petroleumvidéket.

Holland-német diplomáciai konfliktus

Lemberg. (Rador.) A Pat-iroda jelenti: A holland kormány, amely Németország érdekeit képviseli Lengyelországban diplomáciai uton tiltakozott a német kormánynál és felhivta figyelmét arra, hogy a német repülők Kremenec nyilt várost bombázták. Kremenecben katonai objektumok nincsenek és itt csak a lengyelországi diplomaták tartózkodnak. A lengyel kormány egyetlen tagja sem lakik Kremenecben. Maga a város négy kilométernyi távolságbna van a vasutállomástól és ennek ellenére Kremenecet tegnap a német repülők kiadósan bombázták. Ennek következtében 14 polgári személy meghalt és igen sokan megsebesültek. A Pat-ügynökség jelentése szerint eddig még nem lehetett megállapitani, hogy a diplomaták közül van-e áldozat.

Repülőtámadás egy lengyel város ellen

Párisból jelentik: A Havas-ügynökség Krzemieniec be küldött tudósitója leirja ennek a városnak egy német repülőgép által történt bombázását. A gép a város központjában dobott le bombát. A tudósító megemlékezik arról, hogy a városban éppen vásárt tartottak, egyben pedig zsidó ünnep volt. Az utcákon hatalmas tömeg hullámzott. A bombázásnak husz halott és harminc sebesült áldozata volt, ezek között több asszony és gyermek. Végül a tudósitás megemliti, hogy a városnak katonai jelentősége nincs.

Nők Varsó védelmi frontján

Varsó. (Rador.) A Pat-ügynökség jelenti, hogy a főváros védelméből az asszonyok nagy mértékben veszik ki részüket. Élelmiszert s muníciót szállitanak az első vonalakba, ott vannak a lövészárok ásásánál és a barrikádok emelésénél. A sofőrigazolvánnyal rendelkező nők felajánlották szolgálataikat a katonai hatóságoknak.

Lakosságcserét inditványozott a német kormány

Berlin. (Rador.) A DNB. jelenti: Tekintettel arra a nagyszámu kényszer-áttelepitésre, melyet lengyel részről a németek által elfoglalt területek német lakosságával szemben alkalmaztak,

a német kormány felkérte a berlini svéd követséget, hogy javasolja a lengyel kormánynak az áttelepitett németek kicserélését,

azokkal a lengyel nacionalistákkal, akiket a birodalmi csapatok elfogtak. A svéd követség később közölte a német kormánnyal, hogy a lengyel kormány visszautasitja a javaslatot.

A szlovák hadsereg hadijelentése

Pozsony. (Rador.) A szlovák katonai parancsnokság hadijelentést adott ki, mely szerint a szlovák csapatok megtörték a szembenálló lengyelek ellenállását. Husz kilométernyire előnyomultak a Krosnó—sanoki vonalra. A krosnoi repülőtér lángokban áll. A szlovák légiraj uralkodik a lengyel légi területen.

II.

A nyugati front eseményei

Kedvező, a francia sajtó szerint, az angol-francia csapatok helyzete

Páris. A francia sajtó most már bővebb részletességgel kezd irni a nyugati arcvonalon folyó hadműveletekről. Ismertetik az eddig lefolyt harcokat és kiemelik, hogy francia területen eddig nem folytak harcok. A keleti arcvonal helyzetét a francia lapok zavarosnak itélik és ugy tudják, hogy Varsó vidékén még napjaink elkeseredett harcok folynak.

A Havas ügynökség a következőket jelenti: Az utóbbi napok hadműveletei lehetővé tették, hogy a szeptember 10-én kiadott hivatalos jelentésben feltüntetett és vitássá vált területek birtoklását a francia csapatok végleg biztositsák. Azonban a francia csapatok ezenkivül is tovább vonultak előre ezen a vidéken. Első vonalaink a német tüzérség ellenállása ellenére is kedvező helyzetbe kerültek.

Harminchatórás német zárótüz

Páris. A Petit Parisien haditudósitója a nyugati frontról jelenti, hogy a németek Saarbrücken mellett 36 órás zárótüzet adtak le a francia előnyomulás megakadályozására. A francia csapatok ezért a front egy másik szakaszán, a Mosel partján támadtak. Egy meglepő francia tanktámadás egy községet a franciák kezére juttatott.

Sikeres francia támadás

Luxemburg. (Rador.) A Havas ügynökség jelenti, hogy tegnap délután 4 órakor a franciák a Mosel mentén Sengen községgel szemben, Perl közelében offenzivát kezdtek, amelyet harci kocsik és nehéz tüzérség támogatott. Látni lehetett a harcikocsikat, amikor a terepet tisztogatták.

London szerint

Saarbrücken, Aachen és Köln kiüritését megkezdték a németek

Londonból jelenti a Reuter távirati iroda: Saarbrücken elfoglalása most már csak órák kérdése. A francia nagyvezérkar Londonba érkezett hivatalos jelentése szerint a Saar-vidéken olyan tempóban folyik a francia csapatok előnyomulása, hogy a németek jónak látták Aachen és Köln kiüritését is.

Ugyancsak a francia nagyvezérkar Londonba érkezett hivatalos jelentése szerint a Luxemburg hercegség határán lévő több német község kiüritését elrendelték.

A Havas-ügynökség jelentése szerint Sengen község előtt a németek levegőbe röpitették a Trier—Metz között vezető vasutvonalat. A szertehulló vasdarabok Luxemburgig repültek.

„Béke a Dunamedencében"

London. Az angol fővárosban ujból engedélyezték a szinházak és mozik megnyitását. A zárórát este 10 órában állapitották meg. A lapok ugy tudják, hogy a windsori herceg magas katonai beosztást fog kapni. Az angol sajtó nagy terjedelemben foglalkozik Teleki Pál gróf magyar kormányelnök legutóbbi beszédével. A lapok nagy része ezt a cimet adja a tudósitásnak: *Béke a Dunamedencében.*

A Daily Telegraph szerint

a magyar miniszterelnök beszéde az utóbbi idők magyar politikai területének legszerencsésebb kinyilatkoztatása.

A beszéd csupa nyugodt intézkedés és józanság.

„A brit birodalom minden részét szoros kötelék füzi össze"

Wellington. (Rador.) Farber, New-Zeeland miniszterelnöke kijelentette, hogy New-Zeeland minden erejét és anyagi erőforrását az ország és a brit birodalom védelme érdekében kell megszervezni. A birodalom minden része szorosan össze van kötve egymással és együtt kell győzniök vagy együtt kell elbukniok.

Miért kezdett háborut a délafrikai államszövetség

London. (Rador.) A délafrikai államszövetségnek a háboruba való belépését teljesen szabadon határozták el, anélkül, hogy bárki részéről nyomás gyakoroltak volna — jelentette üi Smuts tábornok miniszterelnök, a Délafrikai Unió népéhez intézett felhivásában. A délnyugatafrikai gyarmatok ellen irányuló német fenyegetésre, valamint az ottani nemzeti szociálista propagandára vonatkozólag Smuts tábornok ezeket mondotta:

— Érdekünkben áll, hogy ne várjuk meg, mig ránk zudul a vihar. A délafrikai érdekek nem engedik meg, hogy Németország harc nélkül jussan olyan támaszpontokhoz, ahonnan békénket fenyegetheti. Legjobb barátunk, aki minden veszedelemben mellettünk állott, a brit birodalom és ennek teljes támogatását élvezzük. Fellődésünk és szabadságjogaink, valamint alkotmányunk megszerzésénél mindenkor a brit birodalom támogatásával találkoztunk. Nem voltunk kötelezve arra, hogy Anglia mellett háboruba lépjünk, de jelkismeretünk és a nemzeti becsület követeli ezt ugy tőlem, mint nénemtől.

A hindu nemzeti kongresszus érdeklődik...

Kalkutta. A hindu nemzeti kongresszus vezérlő bizottsága a Ghandival folytatott többszöri tanácskozások után elhatározta, hogy felszólitja az angol kormányt Anglia hadicéljainak világos meghatározására, különösen a demokráciát és az impériumot illetően. A második kérdés, hogy mit tesz az angol kormány Indiáért, amely nem részese az egész háboruságnak.

Megalakul a legfőbb német birodalmi szenátus

Róma. A Gazetta del Popolo baseli tudósitójának németországi értesülése szerint a közeli napokban megalakul a legfőbb német birodalmi szenátus, amelynek döntését Hitler arra az esetre jelentette be, ha ő, majd Göring és Hess a háboru folyamán életét vesztené. A legfőbb birodalmi szenátus tagjai 7 nemzeti szocialista, a haderő 7 vezető tagja és az ipari élet 8 vezetője.

Coulondre volt berlini francia nagykövet Daladier kabinetfőnöke

Páris. Pénteken a déli órákban vette át a külügyminiszterium irányitását Daladier a távozó Bonnet külügyminisztertől. Daladier továbbra is megtartja irodáját a hadügyminisztériumban és ugy a külügyi, mint a miniszterelnökségi aktákat ebben a miniszteriumban gyüjtik össze. A jövőben tehát minden nevezetesebb esemény a San Dominium-uccában történik és nem a miniszterelnökség épületében. Egyébként Daladier kabinetfőnökévé Coulondre volt berlini nagykövetet nevezte ki, akivel már hosszas tárgyalásokat folytatott.

Otvenöt nemzet fiai jelentkeztek eddig ezerszámra a francia hadseregbe való felvételre

Páris. (Rador.) Az önkénteseket összeiró központokban naponta több mint ezer idegen jelentkezik a francia hadseregbe való felvételre. Ötvenöt nemzethez tartozó idegenek jelentkeztek eddig azzal a céllal, hogy a francia katonai, vagy polgári hatóságok rendelkezésére álljanak.

London. (Rador.) A Manchester Guardian elismeréssel adózik Daladiernak, aki óriási felelősséget vállalt magára azzal, hogy három miniszterium élére állott. Ez a változás az egész világ előtt annak szimbolumát jelenti, hogy

Franciaország a jövőben nem hátrál meg a fenyegetések elől és a végső győzelemig akarja folytatni a háborut.

A jövőben Daladier a katonai vezetőkkel ugy tárgyalhat, mint aki munkatársai százszázalékos bizalmát élvezi.

Sidney. Az ausztráliai kormány elhatározta, hogy 12 milliárd fonttal emeli Ausztrália nemzetvédelmi költségvetését. Rövid időn belül huszezer önkéntest toboroznak és a miliciában 80 ezer embert tartanak állandó gyakorlatra.

Hitler vezérkancellár ujabb látogatása a harcteren

Berlin. A német vezéri főhadiszállás jelentést adott ki, amelyben közli, hogy Hitler vezér és kancellár ismét hosszabb repülőutat tett az arcvonalon. A birodalmi vezér a Przemysltől északra, Galiciában harcoló seregeket látogatta meg, majd pedig elrepült a keletporosz-sziléziai ipari vidék fölött, amely pusztitás nélkül került német kézre. Hitler jelen volt, amikor két hadosztály átkelt a Szan folyón és folytatta előnyomulását. A hadmüveleteket itt nagyrészt osztrák csapatok végzik.

Brauchitsch vezérezredes ma Lodzba érkezett, majd pedig a Kutnónál harcoló német seregekhez utazott. A vezérezredes a katonáktól érdeklődött a helyzet iránt és a magasrangu tisztekkel megbeszélést folytatott.

„A fascista Olaszország nem ismeri a külpolitikai keringőzést"

Róma. A Resta del Carlino cimü politikai napilap Olaszország magatartásáról igy ir: Az olasz politika semmit sem változott.

Az, hogy Olaszország jelenleg tartózkodó magatartást tanusit, ez Olaszország európai feladatából következik.

Olaszország azért nem szállt küzdelembe, mert Mussoloni mindig messzire lát és féltékenyen vigyáz az olasz nép vérére és aranyára. Azt sem szabad elfelejteni, hogy Hitler Mussolinihez intézett üzenetében kijelentette, hogy a jelenlegi viszályhoz elegendőnek tartja Németország erőit. Olaszország lábhoz tett fegyverrel vár, készen arra, hogy megvédelmezze eszményeit és érdekeit.

Az olasz erő hatalmas erő, amelyet akkor vetnek latba, amikor azt a Duce elhatározza. A fascista Olaszország nem ismer külpolitikai keringőzést, hanem egyenesen halad előre a céljai felé, jól tudja, hogy a plutokrata és a totális államok örségváltásánál Róma is meg fogja kapni mető helyét.

Emlékezni kell Mussolini ama kijelentésére, hogy akármi is történjék, Olaszország el fogja érni céljait.

Tizennyolc—huszmillió személyt költöztetnek el a fenyegetett német városokból

Kopenhága. Berlinből érkezett jelentés szerint a német hatóságok minden intézkedést megtettek annak érdekében, hogy szükség esetén tizennyolc—husz millió személyt is elköltöztessenek a városokból. A veszélyeztetett zónákban lévő városok kiürítése már folyik. A müvészi értékeket képviselő dolgokat az ország belsejébe szállitják. Egy brüsszeli jelentés szerint Berlinben hivatalosan megerősitik azt, hogy a Siegfried-vonal közelében lévő néhány várost teljesen kiüritik.

III.

A gazdasági háboru elmélyülése

A német kormány csempészárunak minősiti az élelmiszereket, ruhanemüeket és a közszükségleti cikkeket

Berlin. A német távirati iroda közli, hogy az angol kormány olyan csempészáru jegyzéket tett közzé, amely nemcsak a hadianyag gyártáshoz szükséges anyagokat foglalja magában és igy a német kormány is kénytelen a maga részéről kibővíteni a csempészáruk jegyzékét.

A német birodalmi kormány ezzel kapcsolatban törvényt adott ki és ebben az élelmiszereket, ruhanemüket és más a megélhetéshez szükséges cikkeket is csempészáruknak minősiti.

A német távirati iroda hivatalos közleménye a következőket füzi a jelentéshez:

Németország tudomásul vette az angol kormány által közölt jegyzéket azokról az árukról, amelyeket az angol kormány csempészáruknak tekint és amelyeket, mint tengeri zsákmányt elkoboz hadihajói segitségével. Mindazokat a külföldi hajókat, amelyek ilyen árukat szállitanak, a jövőben az angol hadihajók megtorpedóznak, vagy elfognak.

Az áruk jegyzéke annyira terjedelmes, hogy ez az okmány kétségtelenül megsérti a nemzetközi jogot s egyben bizonyitéka annak a kegyetlen módszernek, ahogyan az angol kormány a háborut viselni akarja. A nemzetközi jog elveinek megfelelően általában háborus csempészárunak csupán azokat az anyagokat és termékeket lehet tekinteni, amelyek közvetlenül a hadviselő felek hadianyagellátására szolgálnak. A többi árukat és termékeket csak akkor lehet csempészárunak minősiteni, ha megállapitják, hogy azokat kizárólag a hadviselő felek hadseregének ellátására fordithák.

Munkában az angol hajóhad

London. (Rador.) A hirszolgálati minisztérium közli: A Földközi-tengeren ujból megindultak az angol kereskedelmi járatok. Ugyancsak az angol hirszolgálati minisztérium közlése szerint az angol tengeri haderők a háboru kezdete óta jelentős számu ellenséges tengeralattjárót semmisitettek meg.

„Egy gazdasági versenytársat akarnak végérvényesen megsemmisiteni"

Berlin. (Rador.) Illetékes helyről a következő kommentárokat juttatták el a DNB távirati ügynökséghez. Az angol kormány és különösen Chamberlain miniszterelnök azt hangoztatja, hogy a jelenlegi háboru nem a német nép, hanem Hitler és a nemzeti szociálizmus ellen folyik. A valóságban viszont az a helyzet, hogy

nem a nemzeti szociálizmus megszüntetéséről van szó, hanem egy gazdasági versenytársat akarnak végérvényesen megsemmisiteni,

akiről azt hitték, hogy örökre legyőzték és aki visszanyerte erőit. Maga Wells az angolszász szellemi élet egyik elismert képviselője is azon a véleményen van, hogy

a sors kerekét csak akkor lehet visszafelé forditani, ha a régi rendszer még elegendő erővel rendelkezik az eddiginél valami jobb megteremtésére.

Ugyancsak Wells állapitja meg világosan, hogy a régi rendszernek már nincs meg ez az ereje.

URANIA Tel.: 12—32.
Az „Ámok", „Ordonánc", „Táncrend" után a legnagyobb filmsiker!
Lebilincselő... aktuális... mélyen emberi!
„A marnei hős"
RAIMU és ALBERT BASSERMANN-al.
3-kor olcsó hely. 5, 7.15, 9.30. „Metro"-világhiradó.

Angol magyarázatok a dugáru-listáról

London. A Reuter ügynökség a propagandaminisztérium rádiólelhivását közli, amely a következőképpen hangzik: A német propaganda célja az, hogy fenyegetésekkel halmozza el a semleges államokat, hogy megakadályozza az angol célok elérését. A német rádió igyekszik megakadályozni az angol politikai célok elérését és olyan hireket terjeszt, amely szerint Anglia a semleges államok kereskedelmét meg akarja fojtani. Nagybritániának ilyen céljai nincsenek és az angol kormány hangsulyozottan kijelentette, hogy mindent megtesz a semleges államok törvényes kereskedelmének a megkönnyitésére. Semmi esetre sem kivánja a semleges államok közgazdaságát sérteni, mert azt kivánja, hogy a legbarátibb összeköttetéseket tartsa fenn ezekkel továbbra is. Semmilyen módon sem fogja megakadályozni ez országoknak élelmiszerrel és minden más cikkel való ellátását, belföldi fogyasztásuk mértékéig. Anglia csak azt igyekszik megakadályozni, hogy olyan anyagok és cikkek behozatalát tegye lehetetlenné, amelyek alkalmasak a háboru meghosszabbitására. Ezt a célt szolgálja a szeptember 13-iki nyilatkozat is, amely felsorolta azokat a cikkeket, amelyek hadicsempészáruknak tekintendők és ezeknek Németországba való bevitele elé gördit majd akadályokat. Már eddig is nagymennyiségü ilyen cikknek Németországba való vitelét gátolta meg. A semleges országok közvéleménye megitélheti, vajjon melyik oldalon van a fenyegetés. Anglia és szövetségesei nyiltan kijelentették, hogy az ilyen árukat szállitó hajókat megvizsgálják, mig a németek nyomban elsülyesztéssel fenyegetőznek.

Emelkednek a gabonaárak

Bucureştiből jelentik: A gabonaárak emelkedése tovább tart, az eladók tartózkodó magatartást tanusitanak, mert további emelkedésekre számitanak. Az árpa tiz nap alatt nyolcezer leiel, mig a rozs ára 6000 leiel emelkedett. Ami a buza kiviteli prémiumát illeti, ezt az október 1-től november 1-ig teriedő időszakra még nem állapitották meg.

Anglia háborus tartalékokat vásárol Amerikában

Newyorkból jelentik: Newyorki bankárkörökben ugy tudják, hogy

Nagybritannia kormánya rövidesen bizottságot küld Amerikába azzal a céllal, hogy háborus tartalékokat vásároljon az angol lakosság számára

A bizottság székhelye Kanadában lesz, mig Newyorkban és Washingtonban fiókokat rendez be.

Londonból jelentik: A Havas távirati iroda jelenti, hogy annak ellenére, hogy a londoni bankköröket meglepetésszerüen érte a fontnak a newyorki tőzsdén tegnap szenvedett esése, ez

az árfolyamcsökkenés péntek reggel semmiben sem változtatta meg a brit piacok müveleteit és az Angol Bank müködését sem.

Svájc tiltakozik az angol dugáru-lista néhány tétele ellen

Bern. A svájci kormány jegyzéket nyujtott át az angol kormánynak, miután az angol legujabb háborus dugáru-jegyzékben több olyan cikk is szerepel, amelyet Svájc termel. A svájci jegyzék tiltakozik Svájc terményeinek a dugáru-listába való felvétele ellen.

A svájci szövetségi tanács egyébként elhatározta, hogy Svájc területére bevezetik az élelmiszer jegy-rendszert.

Olaszország takarékoskodik

Róma. (Rador.) Mussolini a prefektusokat megbizta azzal, hogy különleges bizottságokat szervezzenek azon intézkedések foganatositása végett, amelyek Olaszország élelmiszerellátását biztositják. Elhatározták, hogy szeptember 21-től számitva naponta csak hét órán át használják a gázt és a gáz magánlakásokban való fogyasztását csökkentik. A gázgyárakat felszólitották, hogy csökkentsék a szénfogyasztást.

Belgium ellátási gondjai

Brüsszel. (Rador.) A belga kormány elhatározta, hogy több fővárosba kiküldötteket meneszt azzal a céllal, hogy Belgiumnak a szükséges áru cukkekkel való ellátásáról tárgyaljanak. Ezek a kiküldöttek szorosan együttmüködnek majd a diplomáciai karral.

IV.

Szovjetoroszországban tovább tartanak a behivások

Moszkva. (Rador.) A Német Távi[illegible] iroda jelentése szerint Szovjetoroszországban tovább tart a tartalékosok bevonulása.

Az angol sajtó a szovjet terveiről

London. A reggeli angol lapok nagy figyelmet szentelnek Szovjetoroszország magatartásának. Az ujabb eseményekkel kapcsolatos Lengyelország-ellenes szovjet magatartásból Londonban arra következtetnek, hogy a szovjet nemsokára beavatkozik Németország oldalán a keleti hadjáratba és főleg pedig az osztozásba. Mindez azonban csak feltevés, amely az utolsó 48 óra eseményeiből és a helyzet alakulásából itélhető meg. A péntek reggeli angol lapok közül a Manchester Guardian idézi a Pravda cimü moszkvai lap cikkét, amely éles támadást intéz Lengyelország ellen és a cikk alig leplezett Lengyelország-ellenes követelésekről ir. Valószinüvé teszi ez a cikk azt a feltevést, hogy az oroszok birtokba kivánják venni Lengyelország keleti határait. Eszerint Lengyelország felosztását már bizonyára megtárgyalták Moszkvában és Berlinben. A Daily Herald szintén Oroszország lengyel-ellenes hadjáratáról ir. A cikk szerint a szovjetlapok lengyelellenes támadásai feltünően hasonlitanak azokhoz a támadásokhoz, amelyeket annak idején a német sajtó intézett előbb Csehszlovákia, majd pedig Lengyelország ellen. A News Chronicle koppenhágai tudósitója ugy tudja, hogy a német—orosz megegyezés ugy szól, hogy azesetben, ha Németország megtöri a lengyel ellenállást, akkor Szovjetoroszország megszállja Lengyelországnak azt a részét, amely Fehéroroszország volt és amely a régi Oroszországnak 1918-ban volt a határa.

V.

Ami a harcterek mögött történik

Buenos Aires. (Rador.) A tengerészeti minisztérium intézkedett, hogy a hadihajóraj állandó felügyeletet gyakoroljon az ország partvidéke felett, azzal a célzattal, hogy a semlegesség megőrzését igy biztositsák. Ugyancsak a hadihajók feladata, hogy megakadályozzák a hadviselőket tengeralattjáró-bázisok létesitésében.

*

Washington. (Rador.) Az Egyesült-Államok sajtója közli a hirt, hogy a kormány a hadügyminisztérium közbejárásával katonai vadászrepülőgépeket rendelt egy millió font értékben. A gépek „Sewersky" és „Bell" tipusuak.

*

Newyork. (Rador.) Fitzgerald, Newyork egyik negyedének sheriffje tizenkét tiszteletbeli sheriffet nevezett ki, akiknek hivatása, hogy „figyelemmel kisérjenek és közöljenek minden olyan megnyilatkozást, amely véleményük szerint ellenkezik egy jó amerikai magatartásával." A tizenkét sheriffnek kémelhárités lesz a feladata és hogy leleplezzék azokat, akik szabotálnak. Fitzgerald sheriff kijelentette, hogy Roosevelt elnöktől kapott utasitások alapján jár el, miután az elnök ilyen eljárásra utasitotta a sheriffeket és felszólitotta őket, hogy müködjenek közre a béke fenntartásában.

*

Bucureştiből jelentik: Azokat a személyeket, akik Angliába, vagy az angol birodalom bármely részébe szóló vizummal rendelkeznek, felszólitják, hogy jelentkezzenek a legközelebbi angol konzulátuson annak megállapitása végett, hogy láttamozásuk érvényes-e még.

*

Brüsszel. A belga kormány rendeletet adott ki, melynek értelmében a közegészségügyi minisztérium mellé különleges tájékoztató irodát szerveznek a katonai és a polgári foglyok helyzetéről szóló értesülések beszerzésére és továbbitására. Másik rendelettel központi bizottságot létesitettek a hadifoglyok élelmezésére. (Rador.)

*

Newyork. (Rador.) A Newyork Times rendkivül éles birálatban részesiti az Amerika elszigetelődését célzó irányzat érvelését. A cikkiró megállapitja, hogy nem felel meg a valóságnak az az érvelés, mintha az Egyesült-Államok nem térhetne vissza „hagyományos semlegességi politikájának" felülvizsgálatára.

LAPZÁRTA:

Londonból jelentik: Három teherhajónak Irországból Anglia felé kellett volna elindulni élőállat-rakományokkal. A hajók azonban nem indultak el, mert legénységük a sulyos veszélyekre való tekintettel száz százalékos fizetésemelést követelt. Az angolok erre mindhárom hajót megvásárolták és igy most már nem lesz semmi akadálya annak, hogy azokat utnak inditsák.

*

Párisból jelentik: A Stefani-iroda jelenti: illetékes forrásból származó hir szerint megalakult az ideiglenes cseh kormány. Páris és London állitólag megigérték, hogy elismerik ezt a kormányt.

*

Rómából jelentik: Az olasz sajtó bőven foglalkozik a francia kormány ujjászervezésével. A lapok véleménye szerint Daladier elhatározta, hogy Clemenceau nyomdokába lép és annak hires mondását követi, amely eképen hangzott: „A háborut vivom".

*

Londonból jelentik: Washingtoni jelentés szerint az Egyesült-Államok tengerészeti államtitkára közölte, hogy a Bremen német óceánjáró hajó a Murmanski orosz sarki kikötőben yetett horgonyt.

*

Rio de Janeiro. Két német gőzös, amely a háboru elején Santos kikötőbe menekült, ma ismeretlen utiránnyal kifutott a kikötőből.

*

Párisból jelentik: A „Republique" cimü lap a pénteki napon megszüntette megjelenését. Erre okot az szolgáltatott, hogy a lap valamennyi munkatársát mozgósitották.

*

Tokióból jelentik: A japán kormány rendeletet adott ki, amelyben a jelenleg Európában érvényben levő korlátozásokra való tekintettel betiltja japánok számára az Európába való utazást. Egyben felszólitották az Európában levő japánokat, hogy térjenek vissza minél előbb hazájukba.

*

Londonból jelentik: Az angol belügyminiszter ma bejelentette az alsóház ülésén, hogy betiltották az angol—német klub, az angol—német akadémia irodája és az angol—német havi folyóirat müködését.

*

Párisból jelentik: A lapok ugy értesültek Párisban, hogy Torrez és Marti, az ismert kommunista kém viselők Moszkvában tartózkodnak.

*

Bernből jelentik: A Reuter jelentése szerint Svájc csatlakozik az oslói egyezményt aláiró államok csoportjához és ezekkel együtt alakitja meg a béke semleges csoportiát.

*

Londonból jelentik: Chamberlain angol miniszterelnök jövő hét szerdáján fontos kijelentéseket tesz az alsóházban.

*

Tokióból jelentik: A Domei távirati iroda jelentése szerint a japán csapatok ma Nancsiangtól délre harminc kilométernyi távolságban jelentős területeket foglaltak el.

CORSO Ma: 3, 5, 7.15, 9.30 órakor.
Minden szülőnek és gyermeknek meg kell néznie a
„Tamás urfi kalandjai"
c., Mark Twain világhirü regénye után készült színes filmremeket. Hiradó.

A KÉT SZFINKSZ:

OROSZORSZÁG ÉS OLASZORSZÁG

Milyen segitséget fog nyujtani Szovjetoroszország? — kérdezi a „Curentul" tegnapi vezércikkében Pamfil Seicaru.

Ez az a kérdés, ami ma minden ajkon lebeg és amire egyelőre válasz sehonnan nem érkezik.

Ebben a percben Németország egyedül áll és vele szemben harcol Anglia, Franciaország, Lengyelország, valamint számos angol dominium, melyek egymásután üzenik meg a háborut. Köztük Kanada tegnap hivatalosan is proklamálta, hogy hadiállapotban lévőnek tekinti magát Németországgal.

Németországgal szemben Anglia ismét a teljes izolálás politikáját folytatja, mint 1914-ben. Célja az, hogy Németországot teljesen elzárja a külső világtól s megakadályozza, hogy akár élelmiszer, akár nyersanyag, vagy bármilyen egyéb közszükségleti cikk külföldről Németországba bejusson a tengeren át. A szárazföldi segélyforrásokat nem tudja elzárni, főleg nem Délkelet-Európa országaiból, amelyek élelmiszert és nyersanyagot lehetségükhöz képest szállitanak Németországnak is.

Ez azonban nem elegendő és csak nagyon kis mértékben fedezi egy hadat viselő, közel száz milliós ország követelményeit.

Honnan szerzi be tehát a többit Németország?

A felelet csak egy lehet: Oroszországtól.

De vajjon hogyan és mennyit?

Göring vezértábornagy beszéde, amit szombaton a német munkássághoz intézett, nyiltan jelenti be, hogy van elég nyersanyag Oroszországban. Ebből azt kellene következtetni, hogy Oroszország hatalmas nyersanyagforrásai Németország rendelkezésére állanak. Németország Lengyelország megszállásával akarja magának a legegyenesebb utat biztositani ezekhez a szállitásokhoz, de egyébként, ha nem sikerülne hatalmába keriteni az egész lengyel területet, más utakon is eljuthatnak az orosz szállitmányok Németországba.

Németország élelmiszer- és nyersanyag-ellátása

Egyelőre azonban semmi konkrét adat nincs arról, hogy Oroszország milyen mértékben akar és milyen mértékben képes Németországot nyersanyaggal és élelmiszerrel segiteni. Németország eddig is egyik legnagyobb vevője volt Oroszországnak. Csakhogy most nem csupán kereskedelmi szempontok, hanem elsősorban politikai tekintetek a döntők.

És itt ismét Pamfil Seicaru kérdését kell magunknak is megismételnünk: Vajjon állithatja-e valaki, hogy bizonyos idő mulva a Szovjet érdekei már nem lesznek azonosak a német érdekekkel?

Az utóbbi napok jelenségei után ugyanis senki előtt nem lehet vitás, hogy a tulajdonképpeni harc, éppen ugy, mint 1914-ben, megint csak Németország és Anglia között tombol. És amint 1914-ben a német szinpadokon szavalták, hogy: „Gott strafe England!", éppen ugy most is a német propaganda teljes erejével Anglia ellen zuditja összes haragját. Göring beszéde is Anglia ellen harsog. És Anglia válasza sem marad el. Az angol rádiók vasárnap német nyelven szakadatlanul azt ismételték, hogy Hitler és Göring dörögheznek, ameddig akarnak, Anglia mégis meg fogja a mostani német rezsimet buktatni és majd békét köt magával a német néppel. A német propaganda nem tüzel s nem lázit semmit Franciaország ellen, sőt a franciák felé nyájas szavak hallatszanak és minden láva Anglia fejére zuhan. Anglia nem titkolja, hogy nem annyira fegyveres erővel, mint a gazdasági és pénzügyi blokáddal akarja a német uralmat megbuktatni. Belülről akarja megdönteni a német rendszert. Abban bizik, hogy a propaganda és a várható német inség megtöri a németek ellenállását. Ezzel pedig az első világháboru tanulsága szerint, vele jár a hadseregek bomlása is. Igy történt ez az orosz forradalomban 1916-ban és igy történt a központi hatalmaknál 1918. végén. Igaz, hogy Hitler szeptember elsejei beszédében azt mondta, hogy 1918. novembere soha nem fog megismétlődni, de ezek a jóslatok csak akkor érvényesek, ha az események tüzpróbáját kiálliák.

Bár Németország természetesen sokkal kedvezőtlenebb gazdasági és pénzügyi, valamint néphangulati körülmények között szállott most háboruba, mint 1914-ben, mégis hosszu időre kell becsülni a német ellenállást még akkor is, ha a harctéri helyzet kedvezőtlenre fordulna, mínél inkább akkor, ha a harctéri győzelmek kedvezően befolyásolnák az otthoni hangulatot.

Pamfil Seicaru vezércikke szintén foglalkozik ezzel a „hosszu idővel". Fejtegetései igen figyelemre méltóak és ezeknek a háboru időtartamára vonatkozó passzusait érdemesnek tartjuk reprodukálni.

Pamfil Seicaru is abból indul ki, hogy Anglia végig fogja küzdeni ezt a háborut és vezető célja közé tartozik a német ellenállás erkölcsi összezuzása.

A német városok felett ledobált felhivások igy beszélnek a német néphez: „Nincs meg az eszközötök egy hosszu háboru végigküzdéséhez. De mi és szövetségeseink forrásai és tartalékai fegyverben és élelemben mérhetetlenek."

Ez nemcsak fenyegetés — irja Seicaru — hanem Anglia háborus koncepciója. Anglia tudja, hogy Németország milyen erőfeszitésre képes, azzal a feltétellel, hogy ha ez az erőfeszités nem tart sokáig. Ennélfogva arra törekszik, hogy Németországot kimeritse és a háborut addig vigye, amig ennek a kimerülésnek minden következménye beáll.

„Anglia tehát nem kezdett rövid háborut. Lehet, hogy a háboru négy-öt évig is el fog tartani, vagyis addig, amennyi szükséges lesz ahhoz, hogy a német erők erkölcsi bomlása bekövetkezzék. Sikerülni fog-e ez — folytatja a román iró. — Senki sem láthatja előre egy nagy erkölcsi erő kifejtésre kész nép ellenállási ereiét. De Németország ellenállási képességén felül itt van Szovjetoroszország óriási készleteivel. Milyen segitséget fog nyujtani Oroszország? Állithatja-e bárki, hogy bizonyos idő elteltével a szovjet érdekek már nem fogják fedni a német érdekeket? Ime egy ismeretlen pont, azt mondhatnók, hogy Németország számára drámai ismeretlen pont. Anglia folytatni fogja a háborut és várni fog. Anglia minden erejét összeszedi és minden utat megkisérel, hogy ellenfelét földre tenerje. Két nagy imperializmus küzd itt, kutat szövetségesek után és igyekszik a másik fél barátait szétválasztani. Óriási harc ez nemcsak a frontokon, hanem gazdasági téren is. Szörnyű irtó háboru. Ki meri ennek az eredményét megjósolni? A háboru sokáig fog tartani. Gondoljunk a történelemre, amelyben voltak hétéves, harmincéves, sőt százéves háboruk."

A nagyarányu fordulat lehetősége

Komor perspektiva, de nem lehet elzárkózni előle. És csakugyan minden attól függ: menynyire lehet másokat távol tartani a háborutól. Ha Oroszország csak segitség formájában avatkozik bele: akkor is nagyban lehetővé teszi a háboru folytatását, bár senki sem tudja, hogy milyen arányu lehet ez az orosz nyersanyagszállitás. Élelmiszert az oroszoktól nem igen lehet reméni. Ha Oroszország katonailag is beleavatkoznék, akkor természetesen egész nagyarányu fordulatot venne minden. Bár a Szovjet katonai készülődéseit gyakran olvassuk, mégis biztos jel nincs reá, hogy a Szovjet a háborubatettleg is beleereszkedne. Valószinűnek tartjuk, hogy az angol rádió hirei orosz katonai mozdulatokról, inkább kisérleti ballónok, mert látni szeretnék, hogy a Szovjet cáfol-e, vagy sem. Moszkva eddig azonban nem cáfolt.

Az olasz semlegesség kérdése

A másik szfinksz: Olaszország. Olaszország e percben ugy fest, mint aki csak szimpatizál a tengellyel, de annak már nem is aktiv résztvevője. Az olasz lapok cikkei egyre jobban domboritják ki az olasz semlegességet, sőt közömbösséget. Hogy ez valóban azt jelenti-e, hogy Olaszországra Németország semmi körülmények között nem épithet, vagy pedig ez is csak taktikai manőver, hogy a világ ne legyen tisztában Olaszország terveivel és szándékaival, azt nem lehet tudni. Vérmes fantáziák már tudni vélik, hogy Olaszország és Anglia között titkos tárgyalások folynak és Olaszország igen nagy érdekeit fogja Anglia kielégiteni. Ez lehet igaz is, de lehet fantasztikum is. Ha az ember most a világháboru eseményeit olvassa, akkor semmit sem tart lehetetlennek. Szasanov, volt orosz miniszterelnök emlékiratainban például azt olvassuk, hogy Buchanan angol nagykövettel egy fél óra alatt elintézte azt, hogy Anglia beleegyezett az oroszok uralmába a Dardanellák és Konstantinápoly felett, ami ellen az angolok egy évszázadig küzdöttek. Igaz, hogy mindezeket az oroszoknak előbb el kellett volna foglalniok. De azért az angol kormány gesztusa mégis egy évszázados angol koncepció feladása volt. Vajjon jelenleg is Anglia nem lesz-e hajlandó a Földközi-tengeren, a Szuezi csatornában, vagy Franciaország Tuniszban olyan engedményekre, amiket eddig, mint képtelenséget emlitettek? Ki tudja? Ha sokáig tart tényleg a háboru, akkor minden megtörténhetik...

Józseffalva aranykönyvébe irják be az aradi asztalosok nevét

A kolozsvári népközösségi központ köszönőlevele az aradi asztalosokhoz

Néhány nappal ezelőtt az egész erdélyi magyar sajtó beszámolt arról, hogy milyen példás áldozatkészséget tanusitott Arad asztalosiparossága akkor, amikor a Józseffalva-i tüzkárosultak javára husz ház egész asztalos munkájának elkészitését vállalta. A Romániai Magyar Népközösség kolozsvári központja a maga részéről szintén méltánvolja ezt a nagy áldozatot. A Népközösség társadalmi szakosztálya Reinhart Gyula butorgyárosnak, aki a nemescélu mozgalmat vezette, a következő meleghangu köszönő levelet küldte:

„Megilletődéssel vettük folyó hó 3-iki nagybecsü levelét, amelyben közli velünk, hogy a józseffalvai tüzkárosultak házainak ujjáépitéséhez szükséges ajtólapok és ablakszárnyak elkészitésére beinditott akció az aradi asztalosmesterek olyan sikeres megmozdulását eredményezte. Külön örömünkre szolgál, hogy a munka elvégzésére szükséges faanyag összegyüjtése céljából inditott mozgalom is teljes eredménnyel járt."

„Nem ismerjük azoknak a derék asztalosmestereknek neveit, akik olyan önzetlenül siettek a nemes cél megvalósitására, ezért ezen az uton mondunk egyenként valamennyinek köszönetet nemes áldozatkészségükért. Kérjük, hogy a végleges elszámolás alkalmával hozzánk juttatandó nagybecsü levele kiséretében azok neveit is közölni szivesked jék, akik bármilyen munkával hozzájárultak Józseffalva ujjáépitéséhez, hogy neveiket Józseffalva aranykönyvébe megörökithessük."

A levél befejező részében közli a népközösségi központ, hogy a Reinhart Gyula által kért dijmentes fuvarlevelet nem áll módjukban megküldeni, mert a CFR nem járult ahhoz hozzá és ezért arra kérik az aradi asztalosokat, forduljanak Parecz Béla dr.-hoz, hogy a tüzkárosultak javára befolyt összegekből utalja ki a fuvardij összegét. Az aradi asztalosok azonban teljes egészében magukra vállalják a mozgalom megvalósitását és már megindult a munka, hogy a szállitási költséget is maguk gyüjtsék össze a város iparosai között.

FORUM filmszinház. Telefon: 20–10.
Ma a szezon legizgalmasabb és legszenzációsabb kalandorfilmje, **„ZORRO"**
John Carro', Helen Christian és **Noah Berry**-vel a főszerepben.
Előadások: 5, 7.15 és 9.30-kor. 3-kor matiné olcsó helyárakkal.

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgönycim: KOZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre . . . . 420 „ || Egy hónapra 70 „

„Veszett egy história...“

*

Néhány nap óta érdekes felhivás felenik meg valamennyi temesvári napilapban. A felhivás igy szól:

„A temesvári állatvédő egyesület ezuton kéri azt a hölgyet, aki macskája betegsége miatt szeptember 2-án felkereste az egyesületi irodákat, hogy sürgősen jelentkezzék az egyesületnél. A kolozsvári Pasteur-intézet jelentése sulyos“.

A birdetmény előzménye a következő: Két héttel ezelőtt egy elegánsan öltözött hölgy jelent meg az Állatvédő Egyesület irodájában s előadta, hogy macskája amikor meg akarta simogatni nekiugrott s csunyán összekarmolta. Az állatot megölték, fejét vizsgálat végett beküldték a kolozsvári Pasteur-intézetbe. A nő azóta nem jelentkezett. Három nappal ezelőtt azonban megérkezett a Pasteur-intézet jelentése a megejtett vizsgálatról: az állat veszett volt.

Az egyesületi titkár azonnal az urinő értesitésére gondolt, de az elfeleitette megadni nevét és lakcimét. Ezekután nem volt más mit tenni, mint közzétenni a napilapokban a fentebb emlitett felszólitást. Az asszony eddig még nem jelentkezett a felszólitásra s a rendőrség, melyet az egyesület értesitett az esetről — eddig még nem tudta megállapitani a macska tulajdonosnőjének személyazonosságát.

Az egyesületben értheto izgalmat kelt az ügy, hiszen a történtek után az urisszony maga is megkaphatja a veszettséget, ha idejében nem kezdődik meg a szérumkezelés.

— *ZÜRICHI TŐZSDEZÁRLAT. Páris 950, London 16.70, Newyork 443.75, Brüsszel 75.50, Milano 23, Amszterdam 235.87.*

— **Kolostort létesitenek néhai Maria anyakirályné emlékezetére.** Piatra-Neamt. Iorga Nicolae királyi tanácsos kezdeményezésére a piatra-neamt-i hegyekben, Bicas-nál, kolostort létesitenek Maria anyakirályné örök emlékezetére, aki 1916-ban, a háboru idején itt lakott, amidőn részt vett a románság minden fáidalmában és valóságos anyja volt minden sebesültnek. Tegnap délelőtt Iorga tanár dr. Zigre Nicolae vallás és szépmüvészetügyi miniszter, Nae Ionescu államtitkár és a helyi hatóságok képviselője résztvett a szent otthon alapkőletételénél. Több száz tutajos és a környék lakosainak nagy tömege vett részt az ünnepélyen. Az alapkőletételnél Iorga Nicolae, dr. Zigre Nicolae és az egyház részéről Valeriu Moglan beszéltek, kegyelettel adózva néhai Maria királyné emlékének.

— **Maria Ingoszláv anyakirályné kihallgatáson fogadta Macsekot.** Belgrádból jelentik: Maria anyakirályné kihallgatáson fogadta dr. Macsek helyettes miniszterelnököt, akit később Olga hercegnő is fogadott.

— **Áthelyezések a diplomáciai karban.** Bucuresti. Grigore Gafencu külügyminiszter tegnap nyujtotta be szentesités végett Őfelségéhez azt a királyi rendelettörvényt, amely a diplomáciai karban történő változásokat hagyja jóvá. Eszerint: Beu Octavian nagykövetségi tanácsost a budapesti követségre, Mitilineu Mihail követségi tanácsost a moszkvai követségre, Scradeanu Alexandru követségi titkárt a moszkvai követségről a stockholmi követségre. Filipidache Nicolae követségi titkárt a szófiai követségre, Popescu Mircea követségi titkárt a moszkvai követségre, Cesianu Constantin követségi titkárt a római követségre nevezték ki. Manu Licurg moszkvai főkonzult visszahivták és a központi közigazgatási hivatalhoz rendelték be szolgálattételre.

— **A temesvári itélőtábla és a törvényszék uj főelnökének ünnepélyes beiktatása.** Lungulescu Ilie, a temesvári királyi itélőtábla uj főelnöke, tegnap délben ennek a magas igazságügyi testületnek ünnepélyes keretek között tartott teljes ülésén foglalta el hivatalát. Ugyancsak tegnap délben tartott teljes ülést a törvényszék is. Deleanu Stefan, az uj törvényszéki főelnök tette le ünnepi külsőségek között hivatalos esküjét és foglalta el hivatalát.

— Ionescu S. Petre vezető-főügyész törvényszéki főelnöki rangja. A Monitorul Oficialban megjelent Ionescu S. Petre aradi vezető-főügyész törvényszéki főelnökké való előléptetése. Ionescu S. Petre már mint járásbiró is Aradon müködött és igen rövid idő alatt haladt előre a hivatali ranglétrán. Az aránylag fiatal jogi szakember két évvel ezelőtt törvényszéki biró, majd vizsgálóbiró lett és azután csakhamar főügyésszé nevezték ki. Ebben a minőségben érte most is az ujabb előléptetés. A kitünő jogász és biró, aki főügyészi működése alatt nemcsak felettesei, de a nagyközönség elismerését is megszerezte, továbbra is Aradon marad az ügyészség élén. Ismerősei körében az ujabb megtisztelő kinevezés őszinte örömet váltott ki és a törvényszéki főelnöki rangot nyert fő ügyészt sokan keresték fel szerencsekivánatokkal.

— **A magyar képviselőház ülése.** Budapestről jelentik: A magyar képviselőház ma délelőtt tartotta meg uj ülésszakának első ülését, amelyen megválasztották a Ház tisztikarát. A két alelnök ismét vitéz Bobory György és Szinnyey-Merse Jenő lett. Raituk kivül hat jegyzőt választottak, majd Teleki Mihály gróf földmüvelésügyi miniszter kisebb fontosságu javaslatot terjesztett elő és ezzel az ülés véget ért. A legközelebbi ülést jövő hét keddjén tartják.

— **Szabadlábra helyezték a Szlovákiában letartóztatott magyarokat.** Budapestről jelentik: A Havas-iroda jelenti: A Magyar Távirati Iroda Kassáról olyan értesitést kapott, hogy a Szlovákiában letartóztatott magyarokat szabadlábra helyezték. A szlovák kormány Podolinban koncentrációs tábort létesitett a zsidóvallásuak részére.

— **Kiemelték végre a Squalust.** London. (Rador.) Portsmouthból jelentik, hogy a hetekkel ezelőtt elsüllyedt Squalus tengeralattjárót, szerdán sikerült a hullámsirból a tenger felszinére emelni.

Zavarok a közönség gyujaellátása körül

Aradon az utóbbi napokban kifogyóban volt a gyujta és a gyujtahiány a pénteki napon már fokozottan érződött, amennyiben több dohánytőzsde nem tudta vevőit gyujtával ellátni. Értesülésünk szerint a jelenlegi helyzet a vagonhiánynak tudható be és ezért azt rövidesen orvosolhatják, amennyiben a CFR a szükséges vagonokat rendelkezésre bocsátja.

— **FELFÜGGESZTETTÉK AZ ARAD—KOLOZSVÁRI LÉGJÁRATOT. A LARES igazgatóságának intézkedésére az Arad—Kolozsvár—Cernăuti közötti légjáratot a mai nappal egyelőre felfüggesztették. A forgalom megindulásának időpontját a lapok utján közlik a nyilvánossággal.**

— **Mi történt a „Bremen“-nel?** Londonból jelentik. A Havas-ügynökség jelenti: Az Evening Standard szerint ha beigazolódik, hogy a Bremen óceániáró utközben megváltoztatta nemzetiségét és olasz zászlót tüzött ki, hogy olasz kikötőbe eljusson, ki van téve annak a veszélynek, hogy mint hadizsákmányt elkobozzák.

— **Elmarad ujabb rendelkezésig a nemzeti obsztetrikai, ginecológiai és endocrinológiai kongresszus.** Dr. Grigoriu Cristea egyetemi tanár a következő közleményt adta ki: A jelenlegi körülmények között, amikor a kollégák és munkatársak legnagyobb része bevonult, a nemzeti Obsztetrikai, Ginecológiai s Endocrinológiai kongresszust, amelyet Kolozsváron 1939. október 22. és 24-ike között kellett volna megtartani, ujabb rendelkezésig elhalasztották.

— **DR. J. KEREKES RÓZSI belgyógyászspeciálista szeptember 15-től kezdve délután ujra 3—6 között rendel mindennap: a délelőtti rendelőórák változatlanok.**

Utban Amerika felé...

—Ióta a hajókra százméteres zászlórudakat tesznek, a kivándorló kötéltáncos is jobban érzi magát...

— **Curie asszony üzenete a lengyel néphez.** Párisból jelentik: A lengyel Eva Curie asszony, a Nobel-dijjal kitüntetett világhirü kémikusnő leánya tegnap rádióbeszédet mondott, amelyet a lengyel néphez intézett és hősies kitartásra szólitotta fel, hangoztatva a lengyel és francia nép között évszázadok óta fennálló szellemi közösséget.

— **HAZARENDELTÉK ANGLIÁBÓL A ROMÁN KATONAKÖTELESEKET.** Londonból jelentik: **A román követség valamennyi Angliában élő katonaköteles román állampolgárt felszólitott, hogy haladéktalanul térjenek vissza hazájukba.**

— **Iskolásgyermekek számára nem kötelező a gázvédelmi tanfolyamok hallgatása.** Néhány nappal ezelőtt megirtuk hogy szeptember 20-tól kezdődőleg megkezdődik Aradon a polgári lakosság légvédelmi kiképzése. Ezzel kapcsolatosan a városvezetőség mellett müködő légvédelmi (MONT)-iroda felhivja a közönség figyelmét arra, hogy az iskolás gyermekek számára nem kötelező a tanfolyamok látogatása. Az iskolákban ugyanis különleges kiképzésben részesitik a gyermekeket. Ennek érdekében a vidéki tanitók bevonásával megfelelő kiképző tanfolyamot létesitenek és ugyancsak külön tanfolyamon oktatják ki a polgári légvédelemről a közhivatalnokokat is. Felhivja még a légoltalmi hivatal ismételten a közönség figyelmét arra is, hogy az előadások látogatása szigoruan kötelező és a mulasztókat sulyos megtorlásban részesitik.

— **Államellenes kijelentések miatt letartóztattak egy sepsiszentgyörgyi orvostanhallgatót.** Fodor Sándor 26 éves sepsiszentgyörgyi orvostanhallgató, aki a debreceni egyetemen végzi tanulmányait, tavasszal hazajött szüleihez, hogy a vakációt itthon töltse. A fiatalember hetekkel ezelőtt több barátjával az egyik vendéglőben mulatott. Beszélgetés közben Fodor államellenes kijelentéseket tett. Bizalmas értesités utján a rendőrség tudomására jutottak az orvostanhallgató kijelentései. Fodort több izben kihallgatták, majd a detektivek házkutatást tartottak a lakásán, ahol egy magyarországi ujságból kivágott és az állam tekintélyét sértő karrikaturát találtak. A felvett jegyzőkönyvet és a terhelő bizonyitékot a bünügyi hatóságok áttették a brassói hadbirósághoz, amely néhány nappal ezelőtt elrendelte Fodor letartóztatását.

— **Tüz egy aradi ékszerüzletben.** Péntek délután két óra táján az Eminescu-ucca 10. számu ház felügyelője észrevette, hogy a házban levő Deme Laios-féle ékszerüzlet redőnye alól füst szivárog ki. Az esetről nyomban értesitette a tüzoltóságot, ahonnan erős készültség vonult ki a helyszinre. Miután a tüzoltók megérkezéséig az üzlettulajdonost nem sikerült megtalálni, hogy a vasredőnyt kinyissa, a tüzoltók az üzlet lépcsőházra néző ablakán keresztül hatoltak be a helyiségbe, ahol az egyik munkapad állt lángokban. A tüzet rövidesen sikerült eloltani és a tüzvizsgálat során kiderült hogy azt egy égve feleitett olvasztókohó idézte elő oly módon, hogy az áttüzesedett kohó lángra gyujtotta a munkapadot. A tüz által okozott kárt még pontosan nem állapitották meg.

— **ELMARAD A BUCURESTI-I GYERMEKEK ELSZÁLLITÁSA.** Bucurestiből jelentik: Az „Universul“ közli a következő közleményt: **Bucuresti főváros polgármesteri hivatala tudomására hozza a közönségnek hogy az a gyakorlat, amely ezer gyermek kitelepitésére vonatkozott és amelyet egyes lapok bejelentettek elmarad.**

— **Beszüntették a nagyszebeni gyorsvonatot.** A CFR. vezérigazgatósága szeptember 17-ki hatállyal beszüntette a Bucuresti és Nagyszeben közötti gyorsvonatot, amely Piatra Olton keresztül közlekedett. Ugyanakkor beszüntették Pitesti és Nagyszeben között a 2003—2004 számu személyvonatpárt is, amely ezentul csak Bucuresti és Pitesti között fog közlekedni.

= **Nyertes sorsjáték-számok.** Az Állami Sorsjáték szeptember 15-iki III. osztályu huzásán a 27039 számu sorsjegy 1.000.000 leit nyert. A 28717, 48774, 62003, 70303 és 74925 számu fősorsjegyek 100.000 leit nyertek. Nyertek még az alábbi végződésüek: 42, 59, 62, 69 és 82. A melléksorsjegyek huzásán 1.000.000 leit nyert a 895719 szám. A 250971, 355783, 356318, 421626, 456020, 508674, 637863, 642672 és 661594 számu melléksorsjegyek 100.000 leit nyertek. A fentieken kivül még a következő végződésü melléksorsjegyek nyertek **mégs: 047, 135, 326, 378, 438, 458, 509, 581, 875 és 947.**

— **Fiatal székely müvész nyerte meg a marosvásárhelyi Enescu-dijat.** Marosvásárhely. A marosvásárhelyi városi zenekonzervatórium az elmult évben Enescut, a külföldön is hiressé vált román zeneszerzőt és hegedümüvészt meghivta, hogy itt tartsa meg jubileumi koncertjét. Ebből az alkalomból a városi vezetőség Enescu-dijat alapitott, amelyet évenként oszt ki a konzervatórium 11 évfolyamát végzett legjobb hegedüsének. Az Enescu-dij koncertjét a napokban rendezték meg. A biráló bizottság elnöke dr. Curta Eugen tábornok, Marosvásárhely jelenlegi polgármestere, tagjai pedig Hajják Károly hegedümüvész, a konzervatórium tanára, Ionescu konzervatóriumi igazgató és dr. Ieremia Stefan kulturtanácsos voltak. Az ezévi Enescu-dijat, melynek összege 4.000 lei, Balogh Ferenc, a konzervatórium székelyudvarhelyi illetőségü növendéke nyerte el tökéletességgel előadott Bartók, Kodály, Bach és más müvekért.

Ujból tárgyalta a törvényhozás egyesitett bizottsága a céhtörvényt

A képviselőház és a szenátus polgári, kereskedelmi és büntető törvényhozó bizottsága szeptember 13-án reggel 10 órakor tartotta ülését a képviselőház V. számu termében, C. Stroescunak, a bucuresti-i egyetem rektorának és a szenátusi bizottság elnökének vezetésével.

A képviselőház és a szenátus bizottságai folytatták megbeszéléseiket a céhtörvény elismeréséről, a Céhek Nemzeti Tanácsának megalapitásáról és a foglalkozások szerinti Kamarák megszervezéséről. A vitában a következő képviselők vettek részt: Francisc Sachetti, Ene Filipescu, mig a szenátorok közül I. Enescu és D. Niculescu-Ritz jelentek meg.

A megbeszéléseket pénteken, szeptember 15-én reggel 10 órakor folytatták. Az ülésen Bartha Ignác dr. magyar törvényhozó is felszólalt.

— **Tizenötmilliós rendkivüli hitel a földmüvelésügyi miniszteriumnak.** Bucurestiből jelentik: A földmüvelésügyi miniszterium számára 15 millió leies rendkivüli hitelt szavaztak meg. Ebből ötmillió leit a mezőgazdaság fejlesztésére, mig 10 milliót a telepitési akció lebonyolitására forditanak.

— **Aradhegyalján öt héttel hamarább kezdik meg a szüretet, mint tavaly.** Aradhegyalján a szőlő érése lényegesen hamarabb következett be, mint az elmult esztendőkben. Erre való tekintettel a hegyközségi vezetőségek azt tervezik, hogy a szüretet öt héttel előbb kezdik meg, mint tavaly. A tervek szerint a szüret megkezdésére október elsején kerül sor. Ami a termés minőségét illeti, azt egyelőre még nem lehet megállapitani, viszont mennyiség szempontjából a termés alig fele a tavalyinak. Ez részben annak tudható be, hogy az idén a gazdálkodók elkéstek a permetezéssel a legtöbb vidéken, másrészt pedig Aradhegyalja nagyrészén a közelmult hetekben jégeső pusztitott, amely a termés jelentős részét elverte.

— **A csikmegyei magyar népközösségi tagozat négy tagja lemondott.** A néhány hónappal ezelőtt ideiglenesen megalakitott csikmegyei magyar népközösségi tagozat négy vezetőségi tagja: Biró Ferenc csikszeredai kerületi főesperes, Ábrahám József dr., Pitner Árpád dr. és Szathmáry József dr. ügyvédek levelet intéztek Kolumbán József dr. elnökhöz és bejelentették, hogy népközösségi tisztségeikről lemondanak. Elhatározásukat meg is indokolták. Értesülésünk szerint Kolumbán József dr. elnök a kolozsvári központi elnökséghez továbbitotta a lemondásokat. A lemondások után az ideiglenes vezetőség négy tagra apadt.

— **Temesvári diáklány izgalmas utikalandja.** Kinos élményben volt része B. Magda zsebelyi illetőségü diáklánynak, aki egyik temesvári leányliceum hatodikosztályos növendéke. A lány hétfőn felült Zsebelyen a vonatra, hogy egy rokonát meglátogassa. A fülkében rajta kivül csak egy fiatalember foglalt helyett, akivel megismerkedett, majd beszélgetni kezdtek. A fiatalember egyre vakmerőbb lett, majd rátámadt a leányra, akit letepert és erőszakot akart rajta elkövetni. A leány segélykiáltásaira besietett a vonatszemélyzet, továbbá a szomszédos fülkék utasai, akik felháborodásukban nekiestek a támadónak és azt sulyosan bántalmazták. Megállapitották, hogy a diáklány támadója Lugosan Ioan zsebelyi fiatalemberrel azonos, akit őrizetbe vettek.

Meg kellemetlenebb

Az elitélt, miközben akasztani viszik, felsóhajt:

— Phü, de meleg van!

— Mit szóljak én — kérdi a hóhér. — nekem ebben a kutyamelegben még vissza is kell mennem...

— **Uj cégbejegyzések Aradon.** Az aradi Kereskedelmi és Iparkamaránál ujabban a következő uj cégeket jegyezték be: Cuvinan Gheorghe vendéglő (Pankota), Mager Valeriu vegyeskereskedés (Arad), Purdei Pavel vendéglő (Világos), Morariu Teodor korcsma (Arad), Bogdan Ioan fa és mezőgazdasági kitermelő vállalat (Jószáshely), Todea Nicolae főzelék és gyümölcskereskedés (Arad), Nagy Imréné vegyeskereskedés (Ágya), Balta Gheorghe vegyeskereskedés (Draut), Cazan Ioan vegyeskereskedés (Székudvar), Mitrici Ioan vendéglő és szálloda (Kisjenő), Kmetv Andor vegyeskereskedés (Nagylak), Steger Miklós textilkereskedés (Nagylak), Bonyháti Gizella lángos-sütöde és élelmiszerüzlet (Arad), Kiss István textil, vas és vegyeskereskedés (Magyarpécska), Nesin Avram vegyeskereskedés (Gurba), Hanciu Ioan vendéglő és szálloda (Radna), Calin Iuliu fűszerüzlet és élelmiszerüzlet (Soborsin), Szrnka Pálné szeszesitalmentes étterem (Arad), Gusz Ferenc vegyeskereskedés (Németság), Albecker József vegyeskereskedés (Ujarad), Angheleff I. Chirill vegyeskereskedés (Arad), Menczer Katalin nyersbőr és rongykereskedés (Pankota), Unterweger Jakab fűszerüzlet (Trannau).

— **Bonyodalmak a budapesti „Az Est" egy adótartozása körül.** Budapestről jelentik: Az „Az Est" bejelenti olvasóinak, hogy a hatóságok az Est Lapok helyiségeit bizonyos adótartozások biztositására, amelyek a lap szerint fellebbezés alatt állanak, elszállitották az egész ingatlan felszerelést, irodaberendezést, ugy hogy a munkatársak a lapot teljesen üres szobákban, segédeszközök hiányában készitették el.

— **Uj fényreklám Aradon.** Péntek este uj szinnel lett gazdagabb a város főutja. A szinházépület homlokzatán izléses és főként nagyvárosias világitó neoncsöves transzparens hirdeti a MOTT-borokat és pezsgőket. A zöld, piros és kék szinben világitó reklámtábla a sugárut végéről is látható és megvilágitja a szinházépület egész homlokzatát. A pénteki „premier" alkalmával a fényreklámtáblának nagyon sok nézője akadt.

— **Sulyos gépkocsiszerencsétlenség.** Ploestiből jelentik: Az elmult éjjel Bucev község közelében sulyos közlekedési baleset történt. A 298. számu autó elütött egy kocsit, amelyben katonák ültek. Két katona sulyosan megsérült. A soffőr a baleset után az autó lámpáit eloltva elmenekült.

— **Uj közuti gépkocsi-járatok.** Aradváros közüzemeinek igazgatósága ezuton hozza a közönség tudomására, hogy a mai nappal uj közuti gépkocsiáratot helyezett üzembe. Az uj járat a Piata Avram Iancuról ki indulva a várig és vissza közlekedik és kizárólag a következő időpontokban indulnak kocsik: reggel 6.45—8.45, 12.45—13.45, 14.45—15.45 és 18.45—19.45. Egy jegy ára 3 lei.

— **Rejtélyes haláleset.** Bucurestiből jelentik: Rejtélyes haláleset ügyében inditott vizsgálatot a bucuresti-i rendőrség. Varchin Artinian 14 éves kislány rosszullétről panaszkodott. Édesapja orvoshoz vitte, aki megállapitotta, hogy a kisleánynos fulladási roham vett erőt. Az orvos két kanálnyi Volobromot adott be betegének. Minden beavatkozás azonban hiábavalónak bizonyult. A szerencsétlen gyermek két óra mulva kiszenvedett. A hatóságok meginditották a vizsgálatot a rejtélyes haláleset ügyében.

Üzleti szellem

Az orvost megszólitja egy kisfiu az utcán:

— Doktor bácsi kezelte azt az embert a Nefelejts-utcában aki a lábát törte?

— Én, kisfiam.

— Akkor kérem a jutalékomat, mert en adtam el a dinnyehéjat, amin elcsuszott...

— **Lezuhant a hetedik emeletről.** Bucurestiből jelentik: A Bucurestiben épülő CFR. közigazgatási palota épitkezésénél Munteanu Dumitru 45 éves ácsmester, aki a hetedik emelet favázain dolgozott, elvesztette egyensulyát és a mélységbe zuhant. A szerencsétlen ácsmester szörnyethalt.

— **Agyonvert hitelező.** Mehádián Gaita Ioan ötven esztendős gazda néhány hónap előtt nyolcszáz leit kölcsönzött Neagu Gheorghe napszámosnak. Neagu nem fizetett, amiért a hitelező és adós között számos veszekedés folyt. A legutóbbi találkozás alkalmával Neagu Gheorghe furkósbottal addig verte Gaita Ion fejét, amig az holtan összeesett. A gyilkos adóst letartóztatták.

— **A tüztornyok kincses meseországa.** Rendkivül érdekes, képekkel illusztrált cikkben számol be Tolnai Világlapja legujabb száma kelet egyik izgalmasan érdekes országának, Iránnak életéről. A legkiválóbb magyar irók novelláin, a rendkivül érdekes cikkek dus során és a nagyszerü folytatásos regényen kivül nagy keresztrejtvényt és több mint félszáz pompás képet talál az olvasó a népszerü képeslapban.

— **Tarzan a föld szivében.** Jason Gridley, egy fiatal, gazdag amerikai, felkeresi az őserdő mélyén Greystoke lordot, akit Tarzan néven ismernek a dzsungel majmai és vadjai. Gridley fantasztikus tervet közöl Tarzannal. Elbeszéli, hogy tudósok szerint a föld mélyében, a világunkhoz hasonló világ él: Pellucidán. Ez a különös világ a tudósok szerint olyan fejlődési fokon áll, amilyenen a föld állott néhány ezer esztendővel ezelőtt és amelynek legutolsó jelentős eseménye, hogy David Innest, Pellucidár első császárát elfogták és börtönbe vetették a korszárok, Pellucidár egyik néptörzse. Tarzan vállalkozik, hogy résztvesz a kiránduláson. Mintegy húsz főnyi társaság, Zupner kapitánnyal az élén, utnak indul az északi sarkon keresztül a föld mélyébe. Izgalmas kalandokon esnek át az ismeretlen, őskori világban. Óriás majmokkal is találkozik Tarzan, akiknek beszéli a nyelvét, de akik mégis rabul ejtik. Innen a majmok egyik vezére, későbbi jóbarátja: Tar-gash menti meg. Megismerkednek Tioarral, az ábrándoslelkü és mégis féktelenül bátor harcossal. Zorám vörös virágával, a gyönyörü pellucidári leánnyal: aztán előkerülnek az irtózatos, kigyótestü, goribor nevü szörnyetegeken lovagló horibok, innen pedig a kegyetlen korszárok birodalmába jutnak el, hogy végül kalandok és veszedelmek után az expedició elérje a célját és megszabaditsa Pellucidár császárát. E. R. Burroughs angol iró világhirü Tarzan-sorozatában eddig megjelentek: Tarzan, a dzsungel fia, Tarzan visszatér, Tarzan bestiái, Tarzan fia, Tarzan és az aranyszőrü oroszlán, Tarzan és Opar kincsei, Tarzan a rettenetes, Tarzan az őserdőben, Tarzan a föld szivében. A Tarzan-kötetek ára Pantheon-kiadásban, szép kiállitásban, füzve egyenként 63.— lei, kötve 96.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Kolozsvár. Kérje a Pantheon-ujdonságok jegyzékét.

Katonai behivók átvétele

A második kerületi rendőrség (Gojdu-ucca) felszólitja az alább felsorolt személyeket, hogy katonai iratuk (fehérszinü otthonmaradási rendelet) átvétele végett jelentkezzenek a rendőrségen: Keler Gábor József 1926-os korosztály (szülei: József és Mária), Neic Iulian 1923 (Traian és Anna) Balogh József 1924 (Corobi), Schechter József 1929 (Márton és Teréz), Iliuta Ioan 1926 (Florea és Magdalena), Inav Petru 1911 (Teodor és Giula), Krajkovits Adalbert 1929, Pascal David 1935 (Efrem és Regina), Herman Seleavici 1915 (Sibia és Malia), Kurusta Gheorghe 1929 (Sámuel és Mária), Steinberger József 1926 (Dániel és Ilona), Ioan Adam 1929 (Teodor és Éva), Minler Ioan 1928 (Ioan és Róza), Fritz Péter 1932 (Péter és Erzsébet), Sándor Ludovic 1929 (Mihály és Zsuzsánna), Retcovschi Coloman 1927 (József és Zsuzsánna), Crijec Vendel 1924 (Ferenc és Franciska), Formanek Rudolf 1911, Boros Oszkár, Panta Romulus 1935 (Teodor és Mária), Schwarzenberger Dezső 1924 (Adolf és Etel), Polatos Ioan 1925 (Mihály és Zsuzsánna), Veres Sándor 1927 (Sándor és Ida) Suba Sámuel 1927 (József és Róza), Mülberger Vince 1934 (Ferenc és Mária), Bozó Gábor 1930 (András és Veronika), Rev Iuliu 1934 (Imre és Juliánna), Milos Savu 1925 (Demeter és Mária), Gárdos Oszkár (Jakab és Róza), Schweier László 1933 (Gyula és Erzsébet), Varga József 1925 (Zsigmond és Rachele), Păcurar Savu 1921 (Ilie és Ilona), Ilesiu Florian 1926 (Ilesiu és Mária), Kolcza Sándor 1932 (János és Erzsébet), Bakai Pál 1931 (Pál és Fraciska), Fábián Mátyás 1926 (Mátyás és Juliánna), Weiszberger Sándor 1924 (Mór és Ilona), Gligorescu Ioan 1926 (Nicolae és Gizella), Erdős Gyula 1920 (Péter és Paula), Józsa Mátyás 1923 (Tanasie és Teréz), Samu Gyula 1934 (Gyula és Mária), Fertig József 1911 (György és Magdaléna), Rosenberg Jakab 1934 (Nat. és Liba), Kovács József 1924 (István és Anna), Árus György 1931 (Béla és Julia), Muzsay István 1935 (Mihály és Róza), Székely László 1932 (József és Franciska), Székely Imre 1927 (József és Franciska), Podvai Vince 1935 (József és Mária), Leilich Miklós 1934 (Mátyás és Mária), Kovács Dezső 1920 (István és Katalin), Cseke Ferenc 1928 (Sándor és Zsuzsánna), Kenderessy Tibor 1935 (Károly és Ferenc), Kajári József 1935 (József és Leopoldina), Krajczár Jakab 1931 (Jakab és Lola), Dániel Blazius 1933 (Ludovic és Berta), Peri Miklós 1921 (Péter és Persid), Molnár József 1929 (Mátyás és Juliánna), Krausz Leon 1929, Móritz György 1920 (Károly és Viktória), Bakács Blum Adalbert 1920 (Sándor és Berta), Kilián József 1920 (József és Erzsébet), Rusu Tuela 1932, Talvadie Petru 1932, Kohn István 1923 (Meghert és Mária), Mihalik András 1923 (János és Floarea), Rassok Gyula 1922 (Fridman és Zaudan), Popovici C. Constantin (Costache és Mária), Len M. Nicolae 1934 (Matache és Erzsébet), Frenkel Miksa 1928 (Márton és Tuli), Katz Mózes 1931 (Lax, Bernát és Hudea), Matzner Sándor 1912 (Jakab és Hermin), Kovács Gyula 1912 (Ferenc és Mária), Klein József 1912 (Adolf és Adél), Rosboc Iuliu 1912 (Iván és Rozália) Ghinioiu Ioan 1925 (Stefan és Ghita), Bratu L. Ioan 1925 (Luca és Stana), Meirosu T. Marin 1929 (Tudor és Constantin, Ispasescu C. Stefan 1929 (Costica és Petrana), Spanu S. Gheorghe 1935 (Stan és Marga), Milos Iosif 1915 (Iuliu és Elisabeta), Baciu Ioan 1926 Epstein József 1923 (Eliás és Háni), Deutsch József 1937 (Maximilian és Margit), Bauer József 1937 (Mózes és Ida), Wiesel István 1929 (Jenő és Mária), Kohn Zoltán 1929 (Filip és Rozália), Schechter József 1929 (Márton és Teréz), Maier Tibor József 1934 (József és Karolina) Ballner József 1930 (Mátyás és Katalin), Ackermann Ferenc 1923 (Ferenc és Anna), Suriesan Valenta 1917, Herschkovits Herman 1934, Deutsch Radu 1934 (Martin), Freud, Ferd Francisc 1936 (József és Margit), Anghel Francisc 1927 (József és Barbara), Schwarcz Adalbert 1932 (Sámuel és Perles), Kosara József 1929, Philip Iosif 1929, Wolf Iván 1934 (Zsigmond és Franciska), Theodor Bernát (Sándor és Mária), Orinenyi Gyula 1928 (Gyula és Teréz).

— **Uj népvándorlás, Délamerika.** Az uj népvándorlás cimü könyvsorozat. Gyakorlati utmutatóul akar szolgálni a földgömb öt világrészén elterülő országokról, ismertetve az országok klimatikus, gazdasági, szociális és politikai viszonyait, valamint azokat a körülményeket, amelyek között a vándor uj otthont és életlehetőségeket talál. A könyv szerzője Békéssy Imre, az uj népvándorlás problémáinak legalaposabb ismerője. A sorozat fel fogja ölelni mindazokat az országokat, amelyek a nagy népvándorlás szempontjából tekintetbe jönnek s amelyekről minden elhatározás előtt pontos tájékozódást kell szerezni. A sorozat első kötete Délamerikáról szól, az amerikai kontinensnek arról a részéről, amely csekély népsűrüsége és természeti gazdagsága folytán egyszólván egyedül fel tudná venni a bontalanná vált, vagy váló tömegeket. A 244 oldalas, egészvászonkötésü könyv ára kétszinnyomásu térképpel együtt 125.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Kolozsvár.

— **Sok hühó — semmiségért!** Rendkivül érdekes, képekkel illusztrált cikket közöl erről a „Délibáb" uj száma, amely gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádiómüsorokat, premierbeszámolót, szinházi pletykákat, nagyszerü filmrovatot, divatoldalakat, szépségápolási fejezeteket és nagyszámu képet talál az olvasó a népszerü szinházi képeslapban.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszertár, Piata Avram Iancu 12.
IANKA gyógyszertár, Bulev. Reg. Ferdinand
Dr. DICK gyógyszertár, Str. Mărăşesti 1.

Egy biboros halálára

Az aradi Minorita-Kulturházat szentelte fel a pápa nevében a most elhunyt Angelo Dolci biboros

Hogyan folyt le tizenkét esztendővel ezelőtt a pápai követ nevezetes látogatása?

Az a Vatikánból érkező hir, amely tudatta a világgal Angelo Dolci bibornok halálát, az aradi hivek lelkében nagyobb szomoruságot okozott a szokottnál. Mert az elhunyt főpap 1927-ben, mint a bucurestii nunciatura vezetője, volt az első pápai követ, aki meglátogatta Aradot. Békét sugárzó arca még ott él azoknak az emlékezetében, akik jelen voltak a Minorita Kulturház felszentelésénél. Az egész város büszke örömmel gondolt arra, hogy falai között tartózkodik a Szentatya követe.

Megérkezésekor, junius 4-én délben, a város a pápai arany-ezüst szinekkel fellobogózva várta az illusztris vendéget. Az állomáson ott volt Arad előkelő társadalmának szine-java. Csak néhány nevet ragadtunk ki: Barabás Béla dr., Schill József, Monay Ferenc dr., Parecz Béla dr., Popa Iosif, Lőcs Rezső. A vonatból kilépő nunciust, aki akkor a hieropoliszi érseki cim birtokosa volt, a város nevében Botioc Alexa dr. üdvözölte. Rajta kivül Pazsitny Bonaventura dr., a nemrég elhunyt minorita tartományfőnök, valamint Magyary Pál prelátus, pápai kamarás köszöntötték Dolci nunciust. A pápai követ válaszolt az üdvözlésekre, majd elbeszélgetett Lazar Augustin dr. akkori alispánnal. A minorita-templom bejáratánál Harsányi Vince házfőnök fogadta a magas vendéget, akinek a tiszteletére, este az aradi háziezred Mazilu főhadnagy vezényletével szerenádot adott. Másnap, vasárnap délben folyt le a Kulturház felszentelése. Dolci Angelo köszönetét fejezte ki Wild Endre dr.-nak, akinek az elgondolásai nyomán épült fel a keresztény kultura uj hajléka. Ekkor is számosan üdvözölték a pápa követét. Pazsitny Bonaventura dr., Wild Endre dr., Schill József, Magyary Pál, Parecz Béla dr. Fischer Aladár és Lőcs Rezső. Az üdvözlések elhangzása után a nuncius elbeszélgetett az aradi olasz kolónia tagjaival. Este ünnepély volt az uj Kulturházban, amelyen megjelent Pacha Ágoston dr. megyéspüspök, Magyary Pál és Kayser Lajos kanonokok kiséretében.

Másnap az aradi katolikus főgimnáziumba látogatott el a nuncius. *Mezey* Tibor minorita-rendi hitoktató, volt gáji segédlelkész, aki 1927-ben növendéke volt a gimnáziumnak, szolgált felvilágositásokkal az elhunyt biboros gimnáziumi fogadtatásáról.

— Miután éppen az iskolaév végén történt a látogatás — mondja Mezey — a tornavizsgákat nézte végig Dolci nuncius, majd Fischer Aladár üdvözlő beszédét hallgatta meg. A növendékek közül Fischer Ödön és Gáldi László üdvözölték a pápai követet latin, illetve francia nyelven. Mi növendékek, éppen ugy, mint a város többi katolikusai is, nagy tisztelettel néztük Dolci Angelot, hiszen ő előtte még nem járt Aradon pápai követ és büszkén gondoltunk arra, hogy tanui lehetünk mint gimnazisták, személyes ittlétének. A nuncius igen jól érezte magát Aradon, örömmel töltötte el az egyre fokozódó hitélet és csak egy hét mulva utazott tovább.

Közben multak az évek, az aradi hivek pedig megőrizték emlékezetükben Angelo Dolci személyét. De az Anyaszentegyház hierarhiájának már addig is magas fokán álló fiát fölöttesei elszólitották a nunciatura vezetésétől és biborossá nevezték ki. Akkor Angelo Dolci eltávozott az országból és az örökváros évezredes falai között a Santa Maria Maggiore-bazilika főpapjaként mutatta be mindennapi szentmise-áldozatát az Egek Urához haláláig. S nem lehetetlen, hogy néha eszébe jutott az ősz biborosnak egy kép a multból, amikor ő mint cselekvéstől duzzadó pápai követ áldást oszt egy marosmenti, erdélyi város áhitatos lakosságának, amely áldás a krisztusi békét, megértést hintette szét az emberi szivekben.

GELLÉRT LÁSZLÓ

SPORT KÖZLÖNY

Szombaton érkezik a Juventus csapata

Részletes vasárnapi biródelegálás

Az érdeklődés középpontjában a vasárnapi AMTE—Juventus mérkőzés áll, amelyre a bucurestii csapat szombaton érkezik meg Aradra. Nagy küzdelem várható és az aradi munkáscsapat remélhetőleg megismétli az elmult idényben aratott győzelmeit (3:1 és 1:0) a Juventus felett.

A kerületi bajnokságban 5, az ifjusági csoportban 6 mérkőzés kerül lebonyolitásra és a mérkőzések részletes biróküldését alább adjuk:

NEMZETI BAJNOKSÁG:

AMTE—Juventus Gloria pálya 16.30 órakor, biró Huniade, határbirók: Munteanu és Kalmár.

KER. I. OSZT.:

ATE—Transilvania Gloria pálya 10.30 órakor, biró Tomi, határbirók: Schneider és Engel.

Titanus—Egyetértés Titanus pálya 17 órakor, biró Burdan, határbirók: Polareczky és Gábor.

Olimpia—Banatul Olimpia pálya 17 órakor, biró Oprita, határbirók: Weinberger és Colarov.

Unirea—Astra Unirea pálya 17 órakor, biró Adamovici, határbirók: Karlich és Jakab.

Gaiana—Tricolor Gaiana pálya 16.30 órakor, biró Chiral, határbirók: Barbu és Vartaci.

IFJUSÁGI BAJNOKSÁG:

Gloria—Crisana Glora pálya 8.30 órakor, biró Macian.

Unirea—AAC Unirea pálya 10.30 órakor, biró Kradigaty.

Astra—Transilvania Astra pálya 10 órakor, biró Barbu.

ATE—Hakoah AAC pálya 9 órakor, biró Marita.

Olimpia—Titanus Olimpia pálya 15 órakor, biró Weinberger.

A B) ligás csapatok is résztvesznek a Román Kupa második fordulóján

Bucuresti. A Román Kupamérkőzések második fordulójára szeptember 24-én kerül sor és ekkor 40 mérkőzést bonyolitanak le. Ezen a fordulón már a B) ligás csapatok is résztvesznek és a Gloria a CS Aninoase ellen fog mérkőzni ellenfele otthonában, a Kinizsi pedig Resicán játszák az SSMR ellen. Nagyváradon a NAC a lugosi Vulturiit kapja ellenfélként, a Crisana és a Törekvés pedig egymás ellen bonyolitanak le kupameccset.

A nagyváradi Makkabea teniszversenyének végeredményei

Nagyvárad. A Makabea teniszversenyéről már közöltünk részleges eredményeket, a teljes eredménylistát alább adjuk:

Férfi egyes I. oszt. 1. Tanasescu. 2. Badin. 3. Benedek—Horst és Erős Csibi. Döntő 6:4, 6:3, 6:2.

Női egyes I. oszt.: 1. Berescu—Bereczky Magda. 2. P. Ziszovits Lenke. 3. R. Erdős Lili és Liszka Manci. Döntő 6:2, 6:2.

Férfi páros I. oszt.: 1. Tanasescu—Badin. 2. Erős—Rurac. 3. Gáspár—Fröhlich és Pusztay—Benedek. Döntő: 6:2, 9:7, 6:2.

Vegyes páros I. oszt.: 1. Tanasescu—Berescu 2. Badin—P. Ziszovits Lenke. 3. Benedek—Papos és Pusztay—Liszka. Döntő w. o.

Női páros I. oszt.: 1. Bereczky—Popperné Ziszovits. 2. Liszka—Pap 3. Hászné—R. Erdős Lili és Papos—Szász. Döntő: w. o.

Férfi egyes II. oszt.: 1. Viziru (TCR Buc.) 2. Sikó (KAC Kolozsvár). 3. Dóczi (TC Kolozsvár.)

Női egyes II. oszt.: 1. Szász Éva (Macabi Oradea). 2. Hászné. 3. Lichteneggerné és Pap F. NSE. Döntő: 6:4, 1:6, 6:4.

Férfi páros II. oszt.: 1. Viziru I.—Viziru II. (TCR). 2. Klein—Pál (NSE). 3. Rosenberg—Eisner és Dolha—Sikó. Döntő 6:3, 6:3.

Vegyes páros II. oszt.: 1. Dóczy—Hász. 2. Sikó—Szász. 3. báró Gerliczy—dr. Grosz. Döntő: 6:3, 6:4.

Férfi egyes III. oszt.: 1. Klein NSE. 2. Paulini KAC. 3. Vásárhelyi KAC és Faragó MAC. Döntő: 6:3, 6:3.

Ifjusági egyes fiu: 1. Viziru Marin TCR. 2. Viziru Gogo TCR. 3. Gáspár és Fröhlich NAC. Döntő: 6:1, 0:6, 9:7.

Ifjusági egyes leány: 1. Báró Gerliczy Ily. 2. Selényi KAC. 3. Zavislag Macabi és Ursovici NAC.

O **Tricolor CFPV—Macabi 3:2 (2:2).** Bucurestiben tegnap edzőmérkőzést játszott a két csapat és nagy küzdelem után a ploesti-i B) ligás együttes győzött.

O **Venus—Monitorul Oficial 13:0 (6:0).** A barátságos mérkőzésen a Venus ontotta a gólokat. A bajnokcsapat góljait Corciog (5), Bodola (3), Iordache (3) és Ploesteanu (2) szerezték.

O *A nemzetközi kézilabdaszövetség ugy határozott,* hogy 1940-től kezdve kétévenként DC-rendszerü világbajnoki tornát rendez, melyet más-más államokban fognak megtartani.

Rendkivüli rendszabályok a polgári lakosság részére Szatmár- és Máramarosmegyékben

Minden 16—55 év közötti szatmármegyei férfi és nő köteles kétnapi közmunkát teljesiteni a légvédelmi fedezékek épitésénél — Riadójelző szirénákkal szerelték fel a szatmármegyei falvakat — Éjnek idején csak különleges engedéllyel tartózkodhatnak az uccán a máramarosszigeti járókelők

Szatmár. *Coman* Simion ezredes-prefektus elnökletével fontos közigazgatási értekezlet volt a vármegyeházán, melynek eredménye képen számos közérdekü rendelkezés jelent meg. A fontosabb intézkedések a következők:

A szatmári villamosmű utasitást kapott, hogy a közintézmények és magánosok részére rendeljen kék villanyégőket. A falvakat riadójelző szirénákkal szerelik fel. A légvédelmi torvény értelmében Szatmármegye minden 16—55 év közötti férfi és nő lakosa kétnapi közmunkát köteles teljesiteni a légvédelmi fedezékek épitésénél.

Szigoru ellenőrzés indult a buzának a megállapitott áron alóli vásárlásának megakadályozására.

Elrendelte a prefektus, hogy a közhivatalokban a tisztviselők a hivatalos órán tul is dolgozzanak a katonai gyakorlaton levő munkaerők pótlása céljából. Ahol a tanitók is bevonultak, ott a lelkész, vagy a község bármelyik értelmiségije tartja meg az iskolai előadást.

Az őszi szántást és magvetést a behivottak helyett az otthonmaradottak kötelesek elvégezni.

A máramarosi vármegyei prefektura rendelete értelmében a határmenti községekben este 10 órától hajnalig tilos a közlekedés. Ezek a községek a következők: Huta, Kistécső, Szaplonca, Hosszumező, Szarvasszó, Kabolapatak, Kabolacsárda, Tiszaveresmart, Karácsonyfalva, Nagybocskó, Lonka és Visóvölgy.

Egyidejüleg megtiltották, hogy Máramarosszigeten éjszaka féltizenkettő és hajnal között különleges engedély nélkül a város polgársága az uccákon tartózkodjék, vagy közlekedjék. Az éjszaka induló vonatokkal utazók előzetesen engedélyt kérhetnek, illetve kötelesek személyazonossági igazolványukat a rendőrségen láttamoztatni. Falvakban a csendőrség adhat ki éjszakai közlekedésre engedélyt.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Jelentősen emelkedett az idén a fűrészáru-kivitel

A háboru kitörése után a Franciaországba, Angliába és Németországba irányuló kivitel nehézségbe ütközik

Egy most közzétett kimutatás részletesen beszámol arról, hogy ez év folyamán az ország fűrészáru kivitele lényegesen emelkedett. Az export a többi termelő államokban is emelkedést mutatott és ezzel magyarázható, hogy a nemzetközi fa-bizottság legutóbbi ülésén nyolc százalékkal emelte az 1937-ben megállapitott keretekhez viszonyitva az egyes termelő államok kiviteli kereteit.

A legutóbbi nemzetközi események következtében a fűrészárukivitel bizonyos viszonylatban visszaesést mutatott. amennyiben a Franciaországba, Angliába és Németországba irányuló fűrészárukivitel nagy nehézségekbe ütközik. Ugyanekkor azonban a földközi-tengeri államokba, illetve a Keletre irányuló export változatlanul folyik, annál is inkább, mert ezen államok részéről fokozódó kereslet nyilvánul meg, az ajánlott árak pedig kielégitők.

A nemzetközi fa-bizottság által közzétett kimutatás szerint ez év első felében Románia 16.700 standard fa-árut szállitott Angliába a mult év hasonló időszakának 4000 standardot kitevő kivitelével szemben. Jelentős fakivitelt bonyolitott le Románia Németországba is, a mely első helyen áll a Romániából fát importáló államok sorában. Németország egy negyed év alatt 34.400 standard fát vásárolt a mult év hasonló időszakának 20.500 standardjával szemben.

Összesen ez év első felében Románia 125 ezer standard fa-árut exportált a mult év hasonló időszakának 81.100 standardjával szemben, vagyis a kivitel 54.1 százalékkal emelkedett.

Ötmillió leit a mezőgazdaság fejlesztésére, tizmillió leit telepitési célokra fordit a földmivelésügyi minisztérium

Bucuresti. A földmivelésügyi minisztérium 15 millió lei rendkivüli hitelt kapott. Az összegből 5 millió leit a mezőgazdaság fejlesztésére, 10 milliót pedig bizonyos telepitések céljaira forditanak.

Nem hagyják jóvá az uj szövetkezetek alapszabályait

Az uj szövetkezeti törvény értelmében az uj szövetkezeti alakulásokat csak a Nemzeti Szövetkezeti Intézet, vagyis a bucurestii legfelsőbb szövetkezeti központ hagyhatja jóvá. A bucurestii központ az ujonnan alakitott magyar szövetkezetek jóváhagyása elé sulyos akadályokat gördit. Gyakori, hogy egy-egy szövetkezet jóváhagyásához, dacára annak, hogy a szöv. törvény 30 napos terminushoz füzi azt, mégis hónapok kellenek. Udvarhely megyében, Telekfalván például még folyó év február havában tejszövetkezetet alakitottak az ottani kisgazdák, s a megalakitott szövetkezet alapszabályait február hónap 21.-én megküldték a Nemzeti Szövetkezeti Intézetnek jóváhagyás végett, de (dacára számtalan sürgetésnek) a jóváhagyás még mindezideig nem történt meg s a megalakult szövetkezet müködését nem kezdhette meg.

Más esetben, igy például Bélfenyéren szintén hónapokkal ezelőtt alakitottak a kisgazdák tejszövetkezetet, természetesen csak minimális tőkével, mivel egy tejszövetkezet alakitásához csak akkora tőkére van szükség, hogy a körülbelül 30—50 ezer lei értékü tejfeldolgozó gépeket beszerezhessék. Ennek dacára a Nemzeti Szövetkezeti Intézet a szövetkezetnek alapszabályait jóváhagyás nélkül visszaküldötte, közölvén, hogy csak abban az esetben hagyja jóvá azokat, ha a szövetkezet tagjai 250 ezer leies alaptőkét hoznak össze, s ebből 100 ezer leit azonnal be is fizetnek.

A Nemzeti Szövetkezeti Intézet eme rendelkezése azért is különös, mert a szöv. törvény rendelkezése szerint 50 tag á 500 leies üzletrész lejegyzésével alakithat szövetkezetet, tehát a visszautasitás törvényellenesnek is minősithető, de mindezektől eltekintve nincsen is szükség egy kis tejszövetkezetnek 250 ezer leies tőkére akkor, amikor a működéshez 50 ezer lei bőségesen elég. A bucurestii központ magatartása növeli kisebbségi sérelmeinket.

Erős erdeklődés van Németország és Olaszország részéről a romániai állatpiac iránt

Az állatexportőrök szövetsége értesitette tagszindikátusait, hogy Németország és Olaszország részéről fokozott érdeklődés nyilvánul meg az élőállatpiac iránt. Az az élőállatmennyiség, amelyet a legutóbb Németországgal kötött egyezmény megállapitott, már a közeljövőben teljes egészében leszállitásra kerül és erre való tekintettel az illetékes német tényezők árajánlatot kértek további szállitmányokra. Hasonlóképpen árajánlatot kért azonban kizárólag csak szarvasmarhákra, Olaszország is. Mivel az utóbbi időben a belföldi piacon az élőállatárakban emelkedés állott be, az exportőrök előreláthatólag nem vállalhatnak a régi árakon szállitásokat és kénytelenek lesznek a kért ajánlatot magasabb áron megtenni. A tulajdonképpeni tárgyalások a további kivitel lebonyolitására, illetve az árakra vonatkozóan értesülésünk szerint Németországgal szeptember 20.-a, mig Olaszországgal október elseje körül kezdődnek meg.

A bánsági szilvaterme ők is segitséget kapnak a kormánytól

A bánsági szilvatermés értékesitése körül támadt nehézségek elháritása érdekében végre megtörténtek az első lépések. Az idén tudvalevőleg rendkivül nagy mennyiségü szilva termett a Bánságban, a termelők azonban képtelenek a termést értékesiteni, a pálinkafőzést pedig az akadályozza, hogy nem rendelkeznek megfelelő berendezéssel. A problémát a megyefőnökök Temestartomány királyi széktartója elé terjesztették, aki előtt rámutattak arra, hogy az idei szilva nagyrésze kárbavész, mert a bizonytalan viszonyok következtében a kereskedők nem vásárolnak.

Marta Alexandru dr. királyi széktartó értesüléseink szerint, segitségére sietett a sulyos helyzetben levő bánsági szilvatermelőknek, amennyiben közbenjárt érdekükben a mezőgazdasági minisztérium illetékes hatóságainál. Felmerült az a terv, hogy amint az Erdély egyes vidékein történt, a szeszjövedék végezzen hivatalos vásárlásokat és erre a célra a mezőgazdasági minisztérium nagyobb összeget bocsát rendelkezésére.

= **Az ipari-tanonciskolák megnyitása.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a munkaügyi minisztérium 37.793 számu rendelete értelmében az iparos fiu- és leánytanonciskolák az idén október 1-én nyilnak meg.

= *A szövetkezetek az ifjuságért.* A magyar hitelszövetkezetek az elmult iskolai év végén igen gyakorlatias mozgalmat inditottak a tanuló ifjuság figyelmének a szövetkezeti mozgalomra való irányitásának az érdekében. Több szövetkezet kulturalapjából takarékbetéti könyvecskéket osztott ki a jóelőmenetelü tanulók között jutalom gyanánt. A takarékbetéti könyvecskék egy kezdő ajándék összeggel lettek kitöltve, melyet aztán a tanulók saját betéteikkel növelhetnek. Igy a tanulók nemcsak a szövetkezettel jönnek kapcsolatban, de a takarékossági szellemük is felébred. A nagyszalontai hitelszövetkezet 38 takarékbetéti könyvecskét osztott ki 3.800 lei értékben, a szatmármegyei hitelszövetkezet 100 takarékkönyvet 3.800 lei értékben, az aradi „Önsegély" hitelszövetkezet 20 betétkönyvecskét 1.000 lei értékben, a csiktaplócai hitelszövetkezet pedig 7 betéti könyvecskét 350 lei értékben. A hitelszövetkezetek ezt a mozgalmat a most megindult iskolaévben fokozottabban fogják ápolni, mely mindenestre gyakorlatiasabb értékkel bir a szokásos jutalomkönyvek ajándékozásánál.

Földbirtokrendezések Magyarországon

Budapestről jelentik: A hivatalos lap közölte a kormány 8360—1939. M. E. sz. rendeletét a zsidótörvény földbirtok politikai szakaszainak végrehajtása tárgyában.

A rendelet 1. §-a kimondja, hogy a zsidótörvény alá eső zsidó, valamint a törvény 20. paragrafusa alá eső kereskedelmi társaság egyesület vagy más jogi személy köteles az 1939. évi október 1. napjáig a tulajdonában levő mezőgazdasági ingatlanait az ingatlan fekvés szerint illetékes községi előljáróságnak (polgármesternek) a rendelethez mellékelt kérdőiv kitöltésével bejelenteni. A törvény alkalmazásában a mezőgazdasági ingatlanon értenünk kell bármilyen ingatlant, kivéve erdő- és gyár, bánya, ipar- vagy fürdőtelep céljaira szolgáló ingatlant, kivéve továbbá a város belterületén fekvő ingatlant és kis- vagy nagy község belterületén fekvő beépitett olyan ingatlant, a mely a tulajdonosnak saját ingatlanán folytatott mezőgazdasági üzeméhez nem tartozik.

A 2. paragrafus értelmében be kell jelenteni olyan ingatlant vagy ingatlanrészt is, a melyen a gyáripari, illetőleg ipari termelés során feldolgozandó nyersanyagot termelik, vagy a gyár, bánya, ipar, vagy fürdőtelepen alkalmazottak, vagy ellátást élvezők ellátására szükséges termányeket állitják elő. Általában az olyan ingatlant, amelyen mezőgazdasági tevékenységet folytatnak. Ha a tulajdonosnak házhelye, vagy lakóházzal beépitett ingatlana nincsen, nem kell bejelenteni a házhely céljára alkalmas 600 négyzetölnél nem nagyobb mezőgazdasági ingatlant.

Az átengedésre kötelezés és az ingatlan felhasználása tárgyában a földmivelésügyi miniszter határoz. Az eljárás tekintetében az 1936. évi XXVII. földreform törvény és az ezt kiegészitő, módositó, illetőleg végrehajtó jogszabályoknak rendelkezéseit a dolog természetéből folyó eltérésekkel megfelelő módon alkalmazni kell. Átengedésre kötelezés esetében a birtokbavezetésnek a következő gazdasági évben van helye, amennyiben a határozatot az érdekelteknek julius 1-ig kézbesitették.

A rendelet 8. paragrafusa kimondja, hogy olyan jogügylet, amellyel a törvényben vagy a végrehajtási utasitásban meghatározott valamely kivétel alá nem eső zsidó, vagy a törvény 20. paragrafusa alá eső kereskedelmi társaság, egyesület vagy más jogi személy mező- vagy erdőgazdasági ingatlanát átruházza, csak akkor érvényes, ha a hatóság hozzájárul.

A hozzájárulás iránt való kérvényt a közigazgatási bizottság gazdasági albizottságának kell benyujtani.

= **A KATONAI GYAKORLATRA BEHIVOTT KOCSMÁROSOKAT ÜZLETEIK VEZETÉSÉBEN HOZZÁTARTOZÓIK HELYETTESITHETIK. A pénzügyminisztérium részint hogy a hadgyakorlatra behivott kocsmárosoknak segitségére legyen, részint pedig, hogy az egyes elárusitó helyiségek bezárása által okozott bevétel elvesztését elkerülje, nagyjelentőségü körrendeletet küldött az ország összes pénzügyigazgatóságainak. A rendelet szerint a minisztérium megengedte, hogy a hadgyakorlatokra behivott szeszesital-elárusitók helyett azok legközelebbi rokonai (szülő, testvér, stb.) vezethessék az üzletet mindaddig, mig az a személy, kinek nevére szól az eladási engedély, vissza nem tér a hadgyakorlatról. Ugyanez a rendelkezés a szeszesital lerakatokban alkalmazott tisztviselőknek is engedélyezi az üzlet továbbvezetését az üzlet tulajdonosának visszatéréséig.**

Köszönetnyilvánitás

Mindazoknak, akik felejthetetlen férjem temetésén résztvettek, ravatalára virágot vagy koszoru helyeztek, részvétükkel fájdalmamat enyhiteni igyekeztek, ezuton mondok hálás köszönetet:

özv. Petrovicu Adalbertné
Brad.

Legujabb jelentéseink:

Barátságos tárgyalások Róma, London és Páris között Olaszország semlegességéről

London. (Rador.) A Havas iroda ugy értesül, hogy a francia és angol kormány között rövidesen tárgyalások indulnak Olaszország semleges helyzetével kapcsolatban. A Daily Express erről igy ir: Az angol nagykövet az elmult hét során már tárgyalt is Ciano gróf olasz külügyminiszterrel, a francia nagykövet pedig személyesen jelentést tett kormányának. Ezek a megbeszélések, amelyek rendkivül barátságos hangulatban folytak le, tulajdonképpen azt a célt szolgálták, hogy a szorosabb értelemben vett tárgyalások részére utat nyissanak. Több kényes kérdést kell megoldani, ezek érdekében a tárgyalásokba bevonnák a tengeri és jogi szakértőket is. A megoldásra váró legfontosabb kérdések közé tartozik Olaszországnak Németországgal való kereskedelme, mely a legnagyobb mértékben tengeren bonyolódik le.

Moszkva uj politikát kezd Tokió irányába?

Tokióból jelentik: A Hochi Shinbun cimü japán lap jólértesült helyről közli, hogy a szoviet kormány legutóbbi ülésén uj politikát határoztak el Japán irányába. Ennek következtében elhatározták, hogy ujból nagykövetet neveznek ki Tokióba és a nagykövetei cimet Smetanin, az eddigi ügyvivő kapja meg. Ugyancsak cimzetes konzult neveznek ki Tsurugába, ahol ezt a tisztséget már régen nem töltötték be.

Berlinben németbarát lengyel kormány alakitását remélik Lemberg bevételétől

A lengyelországi fehérorosz és ukrán lakosság lázongásáról érkezett hiradás a német fővarosba — Erélyesen védekezik a lengyel haderő Varsónál és Lembergnél

Kopenhága. A Berlinske Tidende cimü lap szerint a németek nagy offenzivát készitenek elő Lemberg ellen. Berlinben azt remélik, hogy Lemberg eleste után uj lengyel kormányt lehet kialakitani, amely hajlandó lenne Németországgal a békefeltételekről tárgyalni.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda közli a Pravda lengyelellenes cikkét és ahhoz magyarázatokat füz. Megállapitja, hogy Szovjetoroszország ezen állásfoglalása moszkvai politikai és diplomáciai körökben nagy feltünést keltett és akik azt hitték, hogy a szovjet nem fog törődni az ukránok és a fehéroroszok sorsával, ismét keserves csalódásban részesülnek. Az a mód ahogyan a Német Távirati Iroda a Pravda cikkét beállitja és magyarázza, feltételezni engedi, hogy mihelyt a hadmüveletek Lengyelországban befejeződnek, Moszkva igényt fog tartani Ukrainára és Fehéroroszországra.

Berlin. Ideérkezett megbizható hirek szerint a még meg nem szállott lengyel területeken a fehérorosz és ukrán lakosság fellázadt és az utánpótlás nélkül bolyongó, szétszórt lengyel egységekkel szemben ellenségesen viselkedik.

Varsót és Lemberget védik a lengyelek

Párisból jelentik: A Havas távirati ügynökség tudósitója a következőket jelenti Krzemienicből:

A varsói arcvonalon a lengyelek egyre erősebben megszervezik a főváros védelmét.

Czuma tábornok, a varsói csapatok védője közleményében kijelenti, hogy az arcvonalon semmi tevékenység sem tapasztalható a németek részéről, sőt

a lengyelek támadtak és három tankot zsákmányoltak, valamint számos foglyot ejtettek.

A polgármester felhivása nyomán többezer ifiu jelentkezett önként a főváros védelmére. A lakosság ezek szerint el van határozva arra, hogy minden eszközzel harcoljon az ellenség ellen, anélkül, hogy a következményektől félne.

Lembergből jelentik: A Havas távirati iroda közli, hogy Lemberg vajdája a város lakosságához felhivást intézett és ebben a lakosságot a városban való maradásra szólitotta fel. A vajda közli, hogy ő maga is a városban marad, annak ellenére, hogy a város kiüritését rendelték el. Hasonló felhivást bocsátott ki a polgármester is, aki

felszólitotta a város lakosait, hogy harcoljanak Lemberg védelméért.

Párisban nem titkolják, hogy a lengyel hadsereget veszély fenyegeti

Párisból jelentik: A Havas-ügynökség jelentése szerint a pénteken megjelent francia lapok megállapitják, hogy a német—lengyel harctéren a német és lengyel forrásból érkezett különböző hirek zavaros szinben tüntetik fel a helyzetet.

Nem titkolható, hogy a lengyel hadsereget minden hősiessége ellenére veszély fenyegeti a tulerőben levő ellenség részéről, viszont az is nyilvánvaló, hogy a folyók és mocsarak igen jó védelmet nyujtanak a motorizált egységek ellen, ha az esö tovább tart.

A lengyelek vitézségét hangoztatta a párisi amerikai klubban Lukasievicz lengyel nagykövet és a lapok hangsulyozzák, hogy

Bullit amerikai nagykövet válaszából a diplomáciai tartózkodás mellett is kiérezhető volt az a remény, hogy a kongresszus rendkivüli ülésszakától igen kedvező eredmények várhatók.

Magában az a tény, hogy október helyett szeptember 21-re hivták egybe a kongresszust, igazolja hogy a német tengeralattjáró-háboru és a polgári lakosság megfenyegetése német részről nagy benyomást gyakorolt az amerikai közvéleményre. Anélkül, hogy a kongresszus határozatát előre lehetne tudni.

Párisban meg van a remény arra, hogy a semlegességi törvényt a demokrata-államok javára megváltoztatják.

A párisi olasz nagykövetet fogadta Daladier

Párisból jelentik: Daladier miniszterelnök ma kihallgatáson fogadta Guariglea párisi olasz nagykövetet. Ugyancsak kihallgatáson jelent meg Daladier előtt Lequerica spanyol nagykövet is.

Külügyi „Treuga Dei" a magyar politikai életben

Budapestről jelentik: Az Uj Nemzedék szerint Teleki Pál gróf miniszterelnök a jelenlegi külpolitikai helyzetre való tekintettel a csütörtöki pártközi konferencián politikai „Treuga Dei" irányelveinek betartását kérte. Külpolitikai vonatkozásban a parlament valamennyi pártja hozzájárult a kivánsághoz, Belpolitikai kérdésekben azonban a pártok vezetői előfeltételeket kivántak és három órás tanácskozás után abban állapodtak meg, hogy állandósitják a pártközi konferenciát.

A francia vezérkar legujabb jelentése

Párisból jelentik: A francia főhadiszállás a következő jelentést adta ki: „Az előző nap elfoglalt állásokat megerősitettük és visszavertük az ellenség több ellentámadását. A tüzérség és vadászrepülőgépeink elüzték azokat a repülőgépeket, amelyek alacsonyan repülve az első vonalban levő egységeinket támadni akarták".

Rádióműsor

— Romániai időszámitás. —

SZOMBAT, SZEPTEMBER 16.

Bucuresti, Radio-Romania. 7: Ritmikus torna, lemezek, háztartási és orvosi tanácsok.

Radio-Romania. 12: Időjelzés, időjárásjelentés. 12.03: Costica Tandin zenekara.

Bucuresti, Radio-Romania: 13: Costica Tandin zenekara folytatja müsorát. 13.40: Keringők operettekből és operákból lemezeken. 14: Szinházi közlemények. 14.10: Hirek. 14.30: Szláv balett lemezeken. 15.10: Időszerü közlemények.

Radio-Romania. 18: A Straja Tarii szervezet órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Alex. Badauta előadása „Curtea de Arges"-ről. 19.17 Rádiózenekar.

Bucuresti, Radio-Romania. 20: A rádiózenekar folytatja müsorát. 20.40: Aurelia Dobrescu román dalokat énekel. 21: Rádióposta. 21.15: Lemezek. 22: Hirek. Sportközlemények. 22.25: A zene folytatása. 23: Hirek. 23.15: Victor Predescu zenekara. 23.45: Hirek külföldre franciául és angolul.

Budapest I. 7.45: Torna, hirek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hirek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Szmirnov Szergej orosz balalajkazenekara. 13.40: Hirek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Müvészlemezek. 15.30: Hirek. 17.15: Tarka mese. Móra Panka meséje. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hirek. 18.40: A rádió szalonzenekara. 19.45: Svájc müvészete. Kállay Ernő előadása. 20.15: Hirek. 20.25: Sándor Anna és Oláh Ferenc magyar nótákat énekel, kiséri Kurina Simi és cigányzenekara. 21.10: Galamb a kalickában. Hangjáték két részben. 22.40: Hirek, időjárásjelentés. 23: Gárdonyi Zoltán és Schuller Josy kétzongorás müsora. 23.40: Hirek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Tánclemezek.

Budapest II. Mezőgazdasági féljóra. 21: Hirek. 21.20: Rimszki-Korszakov: Scheherezáde. Szvitt hanglemezekről. 22.10: Konczné Keömley Blanka énekel zongorakisérettel. 22.35: Időjárásjelentés.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számu, 1938 julius 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapittatott meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltünt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő

ALKALMAZÁST NYER

Mindenes, ki a főzéshez is ért, felvétetik. Bul. Carol 4a. 4224

Alkalmi munkára kertészt felvennék. Str. Gh. Popa 6. 4223

LAKÁS

Kiadó egy 3—4 szobás modern, uccai lakás. Str. Cuza Vodă 33. Parkirozott udvar. Havi 1600 lei. 4225

Csinosan butorozott uccai szoba kiadó. Bul. Carol 75., földszint, 2. 4215

VÉTEL - ELADÁS

BOROSHORDÓKAT

5—8 hektósokat használt, de jó állapotban keresek kölcsön, esetleg megvételre. Cimeket a kiadóba kérek.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben!

Nyomatott Aradon, az ARADI NYOMDAVÁLLALAT rotációs-gépén.